

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna retivrtata (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 8.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1906.

Leto XIX.

Važen dan.

Tako imenitnega tedna še ni zepa imela politiška pratika naše drave, kakor je sedanj. V sredo je lamreč minister izročil v roke polancem že izdelano postavo, kako aj se voli po splošni in enaki volivni pravici. Tega minister sam od ebe ne more storiti; vprašati mora a dovoljenje cesarja; zraven pa mora iti toliko previden, da najprej preodi, ali bodo poslanci to, kar jim redlaga sprejeli ali ne. Dobro ve, če nu tako važno reč zavržejo, mora dstopiti, ker nima pri poslancih več potrebnega zaupanja.

Večkrat so že zavoljo takih javnih dogodkov napravljali kresove, razvitljali hiše, slavili veselice. Za kmeta i bilo v naši državi še dogodka, ki i imel zanj večji pomen, kakor je redloga splošne in enake volivne pravice. Po ti poti pride kmet v dravi do besede. Dozdaj je na tleh; dor utegne, ga pritiska in se noruje iz njega, in toliko utegne vsakdo. o splošni in enaki volivni pravici a pride v Avstriji na prvo mesto.

Še na Nemškem, kjer je kmetov azmerno skoraj dvakrat manj kot ri nas, ima kmečki stan v državnem

zboru vsled splošne in enake volivne pravice glavno moč. Silno napačna je misel, — in da to misel pobijemo, pišemo današnji članek —, da bi imel koristi od splošne in enake volivne pravice le delavec. Obrtni, tvorniški delavec bo pač po mestih, kjer je fabriško življenje razvito, dobil nekaj zastopnikov, toda to število bo le majhno. Kmet pa igraje dobi večino!

Vzemimo slovenske dežele. Kakor dozday kaže, bo po splošni in enaki volivni pravici na Kranjskem enajst poslancev; enega bo volila Ljubljana sama; druge pa druga dežela z mesti vred razdeljena v te-le volivne okraje: 1. Okraj Postojna; sodni okraj Lož; 2. Okraj Kočevje; sodni okraj Žužemberg; 3. Okraj Krško; sodni okraj Kostanjevica, Mokronog; 4. Sodna okraja Kranj in Loka; 5. Okraj ljubljanska okolica; 6. Okraj Litija; sodni okraj Radeče; 7. Sodni okraji Idrija, Logatec, Cirknica, Vrhnika; 8. Okraj Radolica; sodni okraj Tržič; 9. Sodni okraj Novomesto; okraj Crnomelj; 10. Sodna okraja Kamnik in Brdo.

Vsa mesta po deželi bodo volila s kmeti. Uradnik, ki je dozday notri komandiral, bo utočil v morju kmečkih glasov; škričeve glorijske bo konec. V Ljubljani pa, če se količkaj delavstvo razgiblje, zmaga delavec. Urad-

ništvo, ki danes vse vlada, ne dobi nobenega zastopnika. Grajščaki pridejo v kót kakor izrabljena metla. Bogatini, ki jim je dozday denar vzdrževal politiško moč, bodo občutili, da je število glasov močnejše, kakor njihove polne mošnje.

Naj premisli, kdor ima kaj zmisla za napredek in kaj poštenja za kmečko reč: Na Kranjskem kmetje, če so združeni, lahko pošljejo deset kmetov na Dunaj. Na Štajarskem je popolnoma lahko vseh 7 ali 6 poslancev kmečkih; ravno tako oba goriška in koroška, en tržaški in istrski. Po naših izvestjih bomo imeli Slovenci 6 do 7 poslancev več kot dozday. In med temi so razen ljubljanskega vsi drugi v kmečkih rokah.

Podobne razmere so tudi drugod. Zday pa vprašamo: Ali ni to važna reč? Kdo ima večjo pravico brigati se za splošno in enako volivno pravico: kmet ali delavec? Oba ta dva stanova bi morala iti skupno proti skupnemu sovražniku. Vodivno ulogo bi pa imel kmet!

K sklepu dve stvari: Prvič: Kdor ima kaj kmečke zavesti in kaj poštene vesti, mora s hvaležnostjo se ozirati na poslance slovenske ljudske stranke, ki so tako krepko, tako uspešno branili kmečke koristi in

izdatno pripomogli, da se je vlada upala s tako postavo na dan. Liberalci seveda kriče, ker čutijo, da se jim gre za glavo. Tem ljudem je odklenkalo na slovenski zemlji. Samo v zaspani Goriški in pa na Stajarskem, kjer imajo liberalni advokatje še prvo besedo, bi se utegnil izmuzniti kak poslanec, ki bi malo cikal na liberalstvo. A v zboru poslancev bo moral iti s pravimi ljudskimi zastopniki.

Drugič: vsi tisti, katerim se zdaj devlje politiška vrv za vrat, vpijejo kakor zverine, nagajajo in se upirajo. Radi bi preprečili volivno izprembo. Poslanci v državnem zboru se po večini nič ne vesele nove postave, ker vedo, da ko glasujejo zanj, sebi zapro vrata v zbornico. Naš Svegel in taki, ki ž njim držé, renči in izpodkopuje, kar more. Ene stvari se pa boje ti politični užitkarji — moči vzbujenega ljudstva. Zato pa brez ovinkov pozivljemo vse naše ljudstvo, v prvi vrsti slovenskega kmeta: Pazi, kaj se zdaj godi na Dunaju in če lopovski hinavci pokažejo, da jih ni volja dati ljudstvu pravic, potem na noge! Kmet in delavec, vstanita in oglasita se, da bo vajin glas pretresel državo in zašumel po ušesih vaših nasprotnikov. Iz skupnega, najodločnejšega nastopa naj izpoznajo, da ni več šale, marveč, da se pričinja najresnejši, brezozirni boj, ki ga ne bo konca, dokler ne sporočé s cesarskega Dunaja, da je sprejeta splošna in enaka volivna pravica!

Ubogi kmet.

Vsi stanovi so začeli sanjati o boljših letih; raj bi radi tu imeli, nič manj kot v nebesih svetih. Dobro h'čejo piti, jesti, branijo pa se bolesti. Kronce skladajo v hranilni, najdeš polno jih v gostilni. Samo kmetu ide slabo, nima drugega kot babo, in družino prav veliko. Vedno sukati motiko, Koso, srp, sekuro mora; Nikdar skoraj ni odmora. Noč in dan se peha, trudi; Roka žulje nosi tudi. Sto težav mu hrbet sključí, Spet za davke skrb ga muči, ki jih točno mora dati, dasi nima kje jemati;

Gruntni davek, hišni davek, cestni davek; za popravek cerkve, šole; c'lo muzej so pri kmetu zdaj na reji. Sploh se reče: Hiša vsa davku je podvržena. Še vojak ne prizanese, zadnji d'nar 'z mošnjčka strese. Če pa hči dobi snubača, al' se delal bo berača? Treba nekaj glav živine v doto dati in svinjine. Revščina se spet obnavlja, kadar ženin balo spravlja, in nevesta se poslavlja; Poje se in je in vrika: Tudi to je kmetu stiska. Skrb za kruh ga vedno muči. Še po noči in pri luči. Če ostane kaj pridelka, tega sne mu pa žuželka. Revež trka in cigani so pri kmetu večkrat zbrani. Tulca, potnika iz mesta tud' do kmeta pelje cesta. Taki, ki nikdar orali, ne kopali, ne sejali: — kakor divje so živali, — pridejo ob nočni uri, kmetu ropat' prav pred duri. Kunc, jastrebi, lisice, delajo mu preglavice. Bolha, mravlja, miš, podgana; polhi, zajci, črna vrana, kebri ter škodljivi ptiči; samogoltni ti vrabčiči, škodo delajo premnogo, dasi straži, pazi strogo. Res ob kruhu le ni vodi kmetiču živeti sodi. Bóžec nikdar nima mira in od dan do dne ti hira. Če privošči si cigaro, godrnja že mlado, staro, da je to zanj pregosposko; „Kaj bi nosil tak' se moško?“ Pušit' mora „šuštar“ — kubo, ki je zdravju le v pogubo. Še berač je ne bi pušil, ko mu žep se je osušil. Toča, ogenj, voda, suša kmeta vničiti poskuša. Huda ura, tresk in grom, prinese mu hud polom. Sin pomagati mu jame, cesar v vojsko mu ga vzame. Hlapca nima kje si vzeti; revež, bedni kmet, gorje ti! Sina dal si med vojake, zgubil s tem si kar stotake. Tožiš res ne brez povoda, ker te vodi zla usoda. In ko gre posestvo v nič, v roke te dobi biriš; vzamejo ti hitro ključ, zdaj berač si, vse je fuč! Rad v Ameriko bi šel, ko bi d'narcev kaj imel. Taka je s teboj, o kmet, ki vzdržuje cel svet.

* * *

Vsak, kdor ve, kaj je gorjé, in čuteče 'ma srce; naj se združi v zvezo z nami, naj kar hitro se predrami!

Kmetu treba je pomoči, da ostane v rodni koči, da imel bo kruha dosti, Pa tud' časih kaj radosti.

Po „S“.

Političen pregled.

Položaj v državnem zboru.

Minuli teden se je v državnem zboru obravnavala predloga o vojaških novincih, ki se je morala hitro rešiti, ker vlada računa ta zaken že do 10. marca. Pri tej razpravi so hoteli nekoliko ponsagajati Vsenemci, katerim ni ljubo, da bi prišla v razpravo vlada predloga o volivni preosnovi. Slednje razprava vlada minuli teden še ni predložila kot smiselna, zadnjič porečali, pač pa jo namerava predložiti za gotovo še ta teden predložiti državnemu zboru. Nemške stranke zahtevajo od vlade, da ona pojasni svoje nejasno stališče nasproti Ogerski. Med tem, ko gre delo v zbornici še precej hitro naprej, pa marljivo delajo različni odseki državnega zbora. Tako se peča carinski odsek s pogodbami z Italijo, Rusijo, Srbijo in Bulgarijo. Brambeni odsek razpravlja o vojaških taksah, proračunski odsek pa o tržaških pristaniških zgradbah.

Carinske pogodbe.

Sedaj je čas, ko ima vlada s sporazumom državnega zbora obnoviti carinske pogodbe z nekaterimi državami. Vlada je predložila zbornici nove trgovinske pogodbe z Italijo in Belgijo. Italija izgubi dosedanje ugodnosti pri uvozu vina. Carina na italijanska vina bo zvišana od 7 K na 60 K 1. marca nadalje. V ostalem obdrže Italija ugodnosti pri uvozu carine prost ostane italijanski uvoz oranž in citron. Znižali bodo tudi dosedanje carinske postavke za italijanske mandeljne, smokve, lešnike in oljke. Carino pa uvedejo na dozdaž carine pri uvozu italijanskega svežega sadja kakor tudi zvišajo carino na čebuljo, detelnja seme, sveže meso in klobase v oni višini, ki velja za Nemčije. Carina na italijanski ostane 3 K 60 vin. Italijani so priznali ugodnost našemu lesu, za uvoz avstrijskih konj, ki bil dozdaž carine prest, pa uvedejo za vsakega konja carino od 20 do 30 kron.

Vojaški novinci v državnem zboru.

Ko je zbornica razpravljala o zakonu o vladni predlogi, so nagajali brezversni Vsenemci iz tega namena, da bi zavlekli volivno preosnovo. Ko je pa ministerski predsednik Gavč pred avstrijsko javnostjo s svojimi stavki razkril namen vsenemške obstrukcije,

so začeli ti psovati in biti okolu sebe ter so prenehali z obstrukcijo. Pri tej razpravi je imel demembranski minister Šenajh znamenit govor, v katerem priznava težka bremena, ki jih nalaga oboroževanje, a je dejal, da odrešitelj teh bremen še ni prišel. Glede polkovnega jezika je povdarjal načelo, da je jezik, katerega govori najmanj dvajset odstotkov moštva, prištet polkovnim jezikom. Dalje je dejal, da je naša mornarica silno zanemarjena, a da se zboljšanje ne more tako hitro izvršiti, ker ni denarja. Rešitev artilerijskega in mornariškega vprašanja smatra minister za najvažnejše. Poslanec Baumgartner je pri razpravi zahteval, naj se v armadi verski čut bolj goji, naj se bolj človeško postopa z obolelimi vojaki; zahteval je dalje odpravo dveboja v armadi ter da se mažarskim zahtevam prav nič ne ugoditi. Ko so še nekateri drugi poslanci povedali svoje misli, je bila vladna predloga v drugem in tretjem branju sprejeta.

Še nekaj glasov o volivni pravici.

Nekateri listi poročajo, da bo po novem zakonskem načrtu o volivni pravici imel pravice vsak 24letni samosvoji državljani, ki ni izgubil svojih državljanskih pravic in ni v aktivni vojaški službi ter biva ene leto v dotičnem kraju. Volivne dolžnosti ne uvedejo. Poslanec postane le oni, ki je star 30 let in ima aktivne volivne pravice. Volili in izvoljeni bodo lahko tudi oni, ki ne znajo pisati in brati. Število poslancev nameravajo zvišati od 425 na 453. Razni listi prinašajo tudi različna poročila o tem, kako namerava vlada razdeliti poslance med posamezne narede in na posamezne dežele. Toda vsa ta poročila si tako nasprotujejo, da se lahko vidi iz njih, da nihče ne ve pravega. Upamo, da bomo zvedeli kmalu za pravo osnovo novega volivnega reda, ker že ta teden bo predložil Gavč svoj načrt državnemu zboru. Ta bo nato izvolil izmed sebe odsek, ki bo to vprašanje proučil in petem poročal državnemu zboru. V tem odseku bo baje 22 Slovanov in 26 neslovanskih poslancev.

Kaj bo z Mažari?

Dolgoletno hujskajoče delo mažarskih nasilnikov je prišlo do točke, na kateri se mora obrniti na to ali na drugo stran. Ali zmaga krona ali zmaga revolucija. Tajna zveza mažarskih voditeljev z zunanji sovražniki habsburške vladarske hiše je gotova stvar. V slučaju, da se upro Mažari, je pripravljena italijanska armada da napade Avstrijo na zapadu in na jugu. Od Tirolske čez Črno goro do Belgrada bi imela Avstrija toliko opraviti, da ne bi mogla krotiti Mažarov, če ne bi prišli zopet na pomoč — Rusi. Že samo to bi zadostovalo za strah, ki

ga moramo imeti pred Mažari; toda ti ljudje si iščejo zaveznikov proti Avstriji po celi Evropi. Da pišejo Italijani v korist Mažarom, je umljivo, a tudi francosko časopisje je polno člankov, ki popisujejo Mažare kot uboge, tlačene sužnje, ki izkušajo stresti svoj robski jarem ter potrebujejo za to podporo cele Evrope. V nekem angleškem listu pa je objavil sam Kešut, vodja združenih protivladnih ogerskih strank, nek članek, v katerem naravnost kliče Evrope na vojso proti Avstriji. V istem članku toži o dozdavnih krivicah, ki se baje gode Mažarom in zahteva jednake pravosti. Toda taki ljudje kot so Mažari naj ne govore o jednake pravosti, ko ve ves svet, kaj počenjajo oni z nemažarskimi narodi na Ogorskem in kako krivice so storili in jo še delajo Hrvatoma v banovini. Če bi kaj svetovali našemu vladarju ob tem času, bi mu svetovali to, da naj izvede popolne enakopravnost vseh narodov v državi. Potem bo konec nemške mogočnosti v Avstriji in mažarskih veleizdaj na Ogorskem.

Politični položaj na Ogorskem.

Prva znamenja absolutizma, to je vlade brez državnega zbor so se že pokazala zadnje dni na obzorju Ogorske politike. Kupa je polna in vladar se je odlečil, da razpusti državni zbor. Ta posel je poveril posebnemu vladnemu komisarju Niriju. Nekateri listi poročajo, da bo vladar še ta mesec zaslišal veliko število ogerskih politikov. Če pride do sprave, razpišejo nove volitve v najbolj ugodnem slučaju koncem aprila. Kralj je izdal tudi oklic na ljudstvo, v katerem naglašja, da se je vedno držal ustave in je ni prekoračil tudi v sedanjih dogodkih. Vladar upa, da ustvari ljudstvo pri novih volitvah zopet redne ustavne razmere.

Srbsko - avstrijski carinski spor.

Iz Belgrada poročajo da se bliža spor z Avstrijo koncu. Srbska vlada namerava namreč odobriti Vujičevo predlogo, ki baje zahteva, da konča Srbija takoj spor z Avstrijo-Ogorsko, opusti carinsko zvezo z Belgarijo in razpusti skupščino. Predne se bo pa srbska vlada za gotovo odlečila, da vsprejme avstrijske predloge, bo poročala Belgariji o točkah, ki naj se v srbsko bolgarski zvezi izpremeni.

Kaj bo?

Nekateri jugoslovanski listi pišejo: Črnogorska armada šteje 60 tisoč vojskov, bolgarska 387 tisoč, srbska pa 400 tisoč. Te številke govore, da bi bila balkanska armada jako močna. Avstrijska armada na subem je seveda močnejša, a v slučaju, da bi Italija

povegla v kake spletke, bi bila oslABLjena in razdeljena na dva dela, kar bi pa ne bilo dobro.

Ameriške Zedinjene države proti naseljevanju.

Predsednik ameriških Zedinjenih držav je naznanil, da je potrebna izprememba naseljevalnega zakona za Ameriko. Prepovedati nameravajo izseljevanje v Ameriko onim osebam, ki niso zmožne pisanja in branja, kakor tudi zahtevati po ameriškem konzulu potrjeno izpričevalo domače občine, da izseljenec še ni bil kaznovan zaradi prestopka proti tujemu premoženju.

Boj proti cerkvi na Franco-skem.

S Franceskega dobajajo še vedno poročila o odporu katoličanov proti zapisovanju cerkvenega premoženja, da se zabarikadirali vrata. Na otoku Korziki so bili nemiri po več krajih. Veliko število duhovnikov je izjavilo, da ne bodo več maševali. Toda škof je zato izdal pastirski list, v katerem pozivlja župnike, naj dalje pastirujejo in na vsak način počakajo papeževih ukazov. Napadi na cerkve so francoske katoličane toliko vzdramili, da so se začeli gibati tudi agitatorično. Veditna organizacija katoličanov pošilja po vsej deželi slike prizorov, ki so se vršili pri zapisovanju in prireja shode. Za ta teden je sklicanih deset shodov po raznih mestih. Teh shodov se udeležujejo večinoma mladi ljudje. Limuzinski odbor je že izdal oklic za prihodnje volitve, v katerem pravi, da je v več krajih upanje do zmage in da ni izključeno, da že pri prihodnjih velikih volitvah katoličani izpremene večine v zbornici. Framasoni pišejo po listih, da bodo zdaj duhovniki zahtevali visoke vsote za krst, za zakramente i. t. d. in hočejo s tem ljudi ustrašiti. Škofje pa izjavljajo, da se bodo kakor doslej sveti zakramenti zastoni delili. Pozivljejo pa imovitejše katoličane, naj žrtvujejo kaj za duhovnike.

Na Ruskem.

Z Ruskega prihajajo še vedno navadna poročila o bombnih napadih in manjših uperih, ki pa ponehavajo od dne do dne bolj. Take so v Odesi udrili mladi ljudje v neko tovarno za klobase in odnesli blagajno z 800 rublji. V Vilni so vdrlili neznanci v stanovanje nekega bankirja in zahtevali, naj jim izroči 10 tisoč rubljev, ki jih je dobil po pošti. Ker je bankir rekel, da nima zahtevane vsote, so ga zvezali, vdrlili v blagajno in vzeli 300 tisoč rubljev. V državno hranilnico so tudi vdrlili neznani zločinci s črnimi krinkami na obrazih in so streljali na uradnike in občinstvo. V Varšavi pa še

vedno ropajo uporniki po državnih žganjarnah, da debe na ta način denar v prekujijske namene. Istotam je pred kratkim vrgel nek zločinec bombo na ulico. Težko ranjenih je bilo osem oseb, med njimi tudi zločinec, ki je vrgel bombo. O vojski na Dalnjem Vzhodu poroča državni urad, da je stala Rusijo 1.966 milijonov rubljev, leta 1904 so izdali 840 milijonov rubljev. Samo za brodogradnjo Roždestvenskega so porabili 600 milijonov.

LISTEK.

Pozno a ne prepozno.

Poljski spisal Wladislaw Strowski. Poslovenil F.

III.

Nekega zimskega večera smo bili vsi v hiši. Oče in Anton sta nekaj popravljala konjsko uprego, Marica je predla, jaz pa sem sedel pri peči in premišljeval neke dogodbo, ki sem jo prednevi prebral.

Zunaj je glasno zalajal pes, začuli so se koraki in v sobo je stopil okrajni sluga. Dodal je Antonu listek in dejal: „Tu imaš poziv k vojaškemu naboru.“ Anton je vzel listek bolj plaho v roke in tudi oče je prebledel in skoraj s tresočim glasom vprašal:

„Kdo ga je pa dobil še iz nase vaši?“

Sluga je naštel še par imen.

„Kdaj pa bo nabor?“

„Četrtega marca. Pa zdravi ostanite, imam še mnogo pota danes.“

Ko je nato sluga odšel, je oče prenehal z delom, se usedel na klop in si podprl glavo z rokami. Anton je žvižgaje veselo pesmice odšel iz hiše, bržketne v krčmo ali do kakega tovariša — bodočega vojaka.

Drugi dan je šel tudi oče na vse zgodaj v gostilno in se dolgo časa posvetoval in pogovarjal z gostilničarjem.

Na prihodnjem sejmu je prodal kravo, tele, dva prašička in se domov grede zopet dolgo mudil pri gostilničarju. Na drug semenj je peljal par mernikov žita, a tudi tega denarja ni prinesel domov.

Sploh je postal oče nasproti gostilničarju, ki je memegrede rečene veljal za jako sebičnega in zvitega človeka, silno prijazen in radedaren, kar drugače ni bila njegova navada.

Čim bolj se je bližal dan nabora, tem bolj je bil oče videti v skrbeh. Antonu pa se drugega ni poznalo kot to, da je še bolj pogosto posedal po krčmah in nosil klobuk malo bolj postrani.

Proti koncu meseca februarja je prišel k nam z gostilničarjem majhen, še precej čedno oblečen a nam popolnoma tuj človek.

Ko je zagledal Antona, se je nasmešnil in dejal: „Aba! to je tisti rekrut! Izvrsten vojak bo iz njega! Krogla ga ne more zgrešiti, ker je visok in raven kot smreka.“

Oče je prebledel kot stena. Stresel se je kot bi ga bil gad pičil in videlo se mu je, da bi najraje skočil in zgrabil za vrat nesrečnega preroka. To je zapazil tudi gostilničar in dejal: Nič se ne bojte, oče Valentin, nič! saj vas nisva prišla strašiti, ampak pomagat sva vama prišla. Saj vem, da ste vi izvrsten gospodar in vaš Anton krepak mladenič kot jih je malo, in da bi ga bilo škoda za v vojsko. Da imamo vojsko spomladi, to pa že vrabci žgole na strehah.

Oče se je po teh besedah malo pomiril in povabil prišleca, naj se usedeta.

„Vidite, oče“, pričel je gostilničar, „to je gospod adjunkt iz mesta, zelo imenitna in častivredna oseba. Ta pozna vse gospode, ki bodo pri naborni komisiji, tako dobro kakor mene. Ta vam torej marsikaj lahko pomaga in skraj bi rekel, da je v njegovih rokah, ali bo vaš sin vojak ali ne. On ve, da bi vi za Antona srčno kri prelili in zato se je potrudil osebno k vam, da bi vam kaj pomagal. Seveda — to sami veste — da taka stvar ni lahka in zato je treba — denarja.“

Oče je nekako nezaupljivo pogledoval gospoda adjunkta in vprašal:

„Ali bo treba pa še veliko denarja?“

Gostilničar je pogledal po strani adjunkta in čez nekaj časa dejal:

„Vidite, to je jako nevarna reč. Pri tem lahko pridemo vsi v ječo. Gospodov pri naborni komisiji se tudi ne pridobi za par grošev, treba je tudi še par drugim malo pomazati, da ne izklepetajo vsega. Veva pa, da ste varčen gospodar, zato bova napravila take, da vas bo kar najmanj stalo.“

„No pa vendar, kolike bo pa treba“, povpraševal je oče nestrpno.

„Za koga drugega ne poskusiva kaj tako nevarnega, tudi za tisoč forintov ne, a vam bova naredila to samo za stoinspetdeset goldinarjev.“

Oče je globoko vzdihnil in žalostan odvrnil: „Saj ga nimam niti beliča pri hiši. Saj ste že okrog dvesto goldinarjev spravili iz mene.“

„Kako ste čudni! Dvesto goldinarjev — to je malenkost pri taki stvari: To je šlo vse v žep raznim gospodom, pa sem moral še sam dodati iz svojega. Teda tega vam ne bom računal, ker sva prijatelja.“

„A odkod naj vzamem stoinspetdeset goldinarjev?“

„To naj vas nikar ne skrbi. Če vi nimate, imajo pa drugi. Ali nisem ravno kar rekel, da sva prijatelja. Če bi šli drugam prosit na posode, bi vas merda še ne poslušali ali pa cele zapodili. Jaz pa sem vam

prinesel denar na dom, in še tako imenitnega gospoda sem vam pripeljal semkaj.“

Ali bi mi vi posodili? Za kolike časa pa in na kake obresti?

„Za koliko časa? Kolikor časa bote sami hoteli. In obresti? No o obrestih ni da bi govorila, ker sva prijatelja. Zastavili mi bote samo oni travnik, ki meji na mojega, da bo seno moje, dekler mi ne vrnete.“

„Kaj pravite? Saj je to moj najlepši travnik, vreden gotovo štiristo goldinarjev.“

„Naj bo vreden čeprav tisoč, sicer ga pa ne kupujem, hočem ga imeti samo v zastavo. Kaj bode pa imel od njega če na primer toča pobije, ali če pride kaka povodenj? In če nečete — naj gre pa Anton k vojakom, naj ga tam mučijo in v vojski ubijejo. Vi ga res ljubite po očetovski, če ne morete zanj žrtvovati tistih par goldinarjev.“

„No pa imejte travnik“, dejal je oče ves prestrašen. „Teda iti moramo k županu, da naredimo dolžno pismo in da zapiše, da vam travnik zastavim.“

„Čemu hoditi k županu, naredimo vso stvar bolj po domače. Saj imam že vse spisano, vi se samo podpišete, oziroma naredite križe in gospod adjunkt se podpiše kot priča.“

Gostilničar je zlekel iz žepa kos popisanega papirja, črnilo in pero. Oče je naredil na papir okoren križ, in zraven se je podpisal adjunkt.

Gostilničarju so se zaiskrile oči veselja. Spravil je podpisani papir in začel šteti na mizi iz listnice bankovce. Oče jih je hotel spraviti, a gostilničar ga je ustavil:

„Kako se vam strašno muči. Tako grabite denar, ko bi ga še nikoli ne bili videli. Denarja vam nisem posodil za druge potrebe, ampak za gospoda adjunkta, ki vam bo sina oprostil vojaščine.“

Nato je pobral bankovce in jih dal adjunktu.

„To je pa vendar čudno“, oglasil se je Anton, „povsodi najprej delajo, potem še le plačajo, tu pa se mora plačati onim, ki še niso prav nič storili in merda tudi ne bojo.“

„Ti si pa res moder človek“, zavrnil ga je gostilničar zasmehljivo. „Getovo te zelo veseli iti k vojakom, kjer ti bode prav dobre navili uro, nič se ne boj. Če te take vleče iti na vojsko, kjer švigajo kroglice semintja kot čebele kadar reje, pa pojdi, jaz ti gotovo ne bom branil. Če bi ne bila z očetom prijatelja, bi tudi enega koraka ne storil zato. Morda misliš, naj gre gospod adjunkt s praznimi rekami k gospodom pri naborni komisiji?“

Anton je hotel nekaj odgovarjati, a oče, ki so ga te besede še bolj prestrašile, mu je dejal, naj bo tiho.

Nato sta gostilničar in adjunkt odšla iz hiše, Anton je stisnil pesti, požugal za njima

in jima zagrozil: „Gorje vama, če sta očeta ogoljufala! Polomim vama kosti, da bosta pomnila!“

Približal se je dan vojaškega nabora. Anton je bil miren in pegumen, oče pa je bil bled in ves se je tresel. Napregel je konje, dal na voz nekaj klobas, košarico jaje, lonec masla in kmalu sta se odpeljala z Antonom v mesto.

Oba z Marico sva dolgo časa gledala za njima. Neka čudna žalost nama je legla na srce. Užalostilo naju je tudi, ko sva videla, da je oče došel Janka, ki je tudi šel na nabor a ga ni povabil naj sede na voz.

Nikdar še ni bil dan tako dolg, nikdar še niso ure minevale tako pečasi, kot ravno ta dan. Silno težko sva pričakovala z Marico očeta in Antona. Vedno sva hodila pogledovat, če že merda prihajata.

Okrog štirih popoldne je prišel domov Janko z listkom za klobukom. Z Marico sva ga zagledala že od daleč, ker sva stala ravno pred hišo. Ko je prišel bližje, ga je Marica hlastno vprašala:

„Kje sta pa naša dva?“

„Antona so potrdili in to je očeta tako pretreslo, da so se onesvestili. Zato sta ostala še malo dalje časa v mestu, pa mislim da bota kmalu doma.“

„Ali se tudi tebe potrdili?“

„Seveda, saj vidiš, da imam listek za klobukom, to pomeni da sem od zdaj naprej „cesarski človek“.“

Med tem sta prišli iz Koče Liza in Katarina in začele obe glasno plakati, ko se zvedeli da so Janka „vzeli“.

„Čemu treba jokati?“ tolažil ju je Janko. „Je že take božja volja. Sicer pa biti vojak — tudi ni največja nesreča. Tri leta hitro minejo, in pogosto vam bom pisal domov. Videl bom nove kraje, spoznal nove ljudi in se gotovo tudi marsikaj korisnega naučil.“

Kmalu potem sta se pripeljala oče in Anton. Oče je bil slab in potr. Pomagali smo mu z voza. Šel je v hišo in se takej ulegel.

Anton je razpregel konje in pripovedoval, da se je oče med potjo v mesto oglasil pri gostilničarju, da bi ga vzel na voz. A žena nama je rekla, da je odšel že naprej v mesto, da bi tam delal v najino korist, še predno prideva tja. V mestu je oče pretaknil vse kote in iskal gostilničarja in onega, ki je pobral takrat stoinpetdeset goldinarjev, a o nobenem ni bilo ne duha ne sluha. Oče se je začel jeziti in rentati, da ga je gostilničar prav po židovsko goljufal.

Šla sva v hišo, kjer je bil naber. Ko sem prišel na vrsto, je hotel iti oče z menoj pred naborno komisijo, misleč da morda tamkaj — najde adjunkta, a ga niso pustili. —

Ko sem prišel zopet vun in sem povedal da sem potrjen, je oče zgubil zavest in padel

na tla. Nastala je velika zmešnjava. Priiskočil je zdravnik in hitro zdramil očeta.

Vrnila sva se proti domu nalašč po daljši poti, da ne bi šla mmo krčme, ker bi oče gotovo ne napravil kake pametne z gostilničarjem, kar bi mu lahko mnogo več škodovalo kot koristilo. Saj se bome še lahko dogovorili z njimi, če prej ne pa ko pridem od vojakov domov.“

Valentin je drugo jutro vstal ob navadnem času, a delo mu ni šlo od rok kot drugače. Bil je žalosten in tih. —

Kmalu je prišel dan, ko se je moral Anton posloviti od domače hiše in odriniti k vojakom. Pred odhodom mu je oče stisnil nekaj goldinarjev v roko in tudi Marica je priložila nekoliko iz svoje denarnice. Težko je bilo slovo, saj veselo menda sploh nikoli ni. Marsikaka solza je stekla Marici po licu, predno je podala bratu zadnjikrat roko.

Dolgo je še stala pred hišo in gledala za vozom, na katerem je sedel Anton in oče, ki ga je spremil do mesta. Dalje prih.

Tožila ga je.

Kde? Koga? I kaj še niste slišali? Stefinova Jera Reparjevega Andreja. Čakajte, to vam moram pa povedati.

Stefinova Jera je debila po svojih starših lepo nezadolženo posestvo. Mejilo pa je na Reparjevo kmetijo, kjer je ravno tudi stari Repar prepustil skrb in težave gospodarja svojemu sinu Andreju. To boste gotovo verjeli, če povem, da sta se Andrej in Jera rada videla, seveda na skrivaj, tako da drug drugega misli nista vedela. Jera je že čakala predpustom dan za dnem, kdaj bo prišel kaj Andrej v vas in začel govoriti o tem in enem, posebno pa o katekizmu in sicer najprvo o zadnjem sv. zakramentu. Andrej je že davno na kaj takega mislil, a bil je zelo zadolžen in bal se je, da ga bo Jera brez usmiljenja zavrnila. Take sramote si pa spet ni želel nakopati. Sklenil je trdno, da Jere ne sme dobiti nikdo drug kot on, a mislil je še počakati, da dobi kaj več peguma, in mu morda Jera sama kaj namigne. A Jera je bila že toliko penosna, da je rekla, da ponuja a se pa ne bo nikomur.

Tega ji tudi res ni bilo treba. Saj so se predpustom skoraj vsak dan zglaševali snubci pri Stefinovih, mladi in stari, veliki in mali, krevljasti in ravni. In čim več snubcev je stopalo mimo Reparjeve hiše, tem tesnejše je bilo Andreju pri srcu. Neke nedeljo popoldne je gledal skozi okno in naštel je ravno pet ducata nevarnih tekmecev. To je bilo pa že pichudo zanj! Lotevala se ga je misel, da bo treba na Jero kar poza-

biti, a to bi bilo nemogoče. Skušal si je nekoliko pomiriti vest in si vzbuditi novega poguma, a storil je pri tem prvo veliko neumnost v svojem življenju. Začel je malo zabavljati čez Jero in njene snubce, kar samo na sebi še ni bilo tako napačno. A v sebi je bila slučajno živa vaška pošta v pe-debi silno zgovorne Torjevke, ki bi bila brez klepetanja in prenašanja novic težje živela kot brez zraka. Ta je planila tudi na Andrejeve besede kot mačka na miš. Posebno hlastno je pograbila Andrejeve besede, ki je rekel: „Vsak je tepec, ki snubi Jero, saj ne rečem nič, ampak kar vem, to pa le vem.“

To je bilo nekaj za Torjevko. Silno se ji je začelo muditi in kar na kratko se je poslovila in hitela razlagat svoji prijateljici Korenki, kar je ravnokar zvedela. Korenka je povedala brž Jerački in če je vedela ta, potem je čez en dan vedela gotovo vsa fara. Seveda je bila goverica vedno večja, vedno bolj skrivnostna in zapletena in čez štirinajst dni je vedela že vsaka ženska cele litanije slabih lastnostij Stefinove Jere.

Kmalu je zvedla o tem tudi Jera in tudi to ji ni ostalo skrito, kdo jo je prvi obdolžil takih reči. To jo je silno bolelo tembolj, ker Andreja še vedno ni pozabila. A sklenila je, da ga od zdaj naprej niti ne pogleda, niti mu ne odzdravi, kar je tudi storila, čeprav precej težko. Andreju je Jerino obnašanje upihnilo zadnjo iskrico upanja, da bi bila ona kdaj njegova žena. A prišlo je še nekaj hujšega. Čez nekaj dni je dobil povabilo od sodišča, naj se pride zagovarjat radi razžaljenja časti Stf nove Jere.

Ves preplašen se je Andrej hitro praznično oblekel in je mahnil k Jeri na dom. Ko ga je pa Jera zagledala že oddaleč, je smuknila v hišo, zaprla vežna vrata in jih zaklenila. Andrej je klical in trkal, trkal in klical, a ni bilo odgovora in tudi vrata so ostala zaprta. Moral je oditi s težkim srcem domov. Naslednji dan je zopet poskusil svojo srečo a z istim vspehom.

Dan sodnijske obravnave se je približal. Ves potr je stopal Andrej proti trgu in vse okrog njega se mu je zdelo da žaluje z njim, dasi je bil ravno ta dan lep in solnčen, kot že davno nobeden. Le prehitro se mu je zdelo, da je despel do okrajnega sodišča.

V sodnikovi pisarni je že dobil Jero, Torjevko, Korenko, Jeračko in še šest drugih proročinj.

Sedaik je pričel z obravnavo:

„Ste vi Andrej Repar, posestnik v Leskovju?“

„Da, gospod sodnik.“

„Tukaj navzoča Jera Stefin vas toži, da ste jo obrekovali in ji škodovali na časti in dobrem imenu.“

„To je vse samo laž, gospod sednik, svoj živ dan še nisem rekel žal besede o Štefinovi Jeri. Vedno sem o njej vse najboljše mislil in govoril.“

Sednik je na to zaslíhal in zaprisegel priče. Odkod so zvedele, da je Andrej tako in tako govoril? Zdaj se je pričel nad vse zanimiv prizor. Druga je valila krivdo na drugo, Jeračka na Korenko, Korenka na Torjevko, tej je začelo pa prestí in ji iti za nohte. Morala je povedati resnico, da je namreč Andrej rekel, da je vsak tepec, ki snubi Jero. Ne reče sicer nič, a on že ve kar ve.

„Kaj pravite k temu?“ vprašal je sodnik Andreja.

„No to je pa res, tako sem rekel; a o Jeri nisem rekel žal besedice, torej bi me lahko tožili snubci ne pa Jera.“

„Pa si tudi rekel, da veš marsikaj o meni“, oglasila se je nato Jera.

„Ne, jaz sem samo rekel, da vem kar vem, tebe nisem niti omenil pri tem.“

„Ne kaj pa veš vendar takega?“

„Marsikaj“, zasmel se je Andrej porredno, ki je med tem postal že precej pogumen. „Vem n. pr. da je sedem sv. zakramentov, da je sneg mrzel, krop pa vroč in še več takih reči.“

„Tu ni kraj, da bi norce uganjali, rekli ste da veste nekaj o Štefinovi Jeri. To hočem od vas zvedeti“, zahrnel je sednik.

„Da, da, tudi o Jeri vem nekaj.“

„Ali imate priče za to?“

„Seveda jih imam.“

„Torej povejte hitro, kar veste slabega o Štefinovi Jeri!“

„Kdo je pa rekel da vem o Jeri kaj slabega? Saj sem že rekel, da vem o njej

samo dobre stvari. Saj je tudi pridna in prijazna, kot jih je malo.“

Jera je pri tem zardela do ušes.

„S svojim govorjenjem ste namigovali, da veste o Jeri Štefin nekaj sumljivega, nepoštenega, s tem ste ji škodovali na dobrem imenu in ji otežili mežitev.“

Pri teh besedah se je Andrej glasno zasmel.

„Kaj? Možitev sem ji oviral? Saj se omeži kadar se hoče in vzame kogar hoče. Saj jih dobi lahko deset na prst in vsak je lahko vesel, ki jo bo dobil.“

Jera je še bolj zardela.

„Zakaj ste pa rekli torej, da je vsak tepec, ki misli nje dobiti za ženo?“

„To sem pa rekel, ker nekaj vem.“

„Zdaj je pa dovolj šale, govorite resno ali pa greste takoj v zapor“, zagrmel je sodnik nad Andrejem.

„Gospod sednik, tega pa ne morem povedati tu v pričo. Jeri bi bil že zdavnaj rad povedal, pa si nisem upal. Danes imam pa pogum in bi ji tudi razodel svojo skrivnost, če bi šli vi gospod sodnik in pa priče vun, da bi bila sama.“

„Kaj pa mislite? To je vendar sednijska obravnava, to ni predpustna šala.“

„Tedad ne povem nič.“

„Torej greste v zapor.“

„Čeprav.“

„No, povej no, če ni nič hudega“, prigovarjala je Torjevka Andreju.

„Jera bi bila morda jezna.“

„Če ne poveš, bo še bolj jezna, ker potem si lahko Bog ve kaj mislimo o njej“, pritrdjevala je Korenka.

„Jera, ali smem povedati? Saj ni nič slabega o tebi, pa vendar ne vem, če smem.“

„O meni poveš lahko vse, kar veš“ dejala je Jera pol jezna pol radovedna.

„Torej kaj veste?“ priganjal je sodnik.

„Vem da je Jera pridna in pošteno dekle, vem tudi, da ne bo dolgo ko se bo omožila, vem pa tudi, kar si nisem upal povedati, da jo imam rad in bi jo rad dobil za ženo, in ker vem da tudi ona mene dozdaj ni sovražila, zato sem rekel da je vsak drug tepec, ki hodi zanjo. Bil sem namreč dozdaj trdno prepričan, da bo ona le z menej srečna in z nobenim drugim.“

Andrej se je po teh besedah globoke oddahnil, Jera pa si je zakrila obraz z robcem.

„Ali to lahko tudi dokažete?“ izpraševal je sodnik dalje.

Dokazati pa tega ne morem, gospod sodnik, to dokaže lahko samo Jera, če hoče, če pa neče — potem me pa le zaprite, čim dalj tem bolje, in najljubši mi bo, če me zaprete za celo življenje.“

„Kaj pravite vi k temu, Jera Štefin?“

Jera ni nato sednikovo vprašanje ničesar odgovorila. Skrila je svoj obraz še bolj in začela jokati.

Sodnik je čakal nekaj minut, na to pa dejal:

„Jera Štefin, ali morda svojo tožbo zoper Andreja Reparja nimate?“

„Umaknem, umaknem“, pritrdjevala je Jera vesela.

Obravnava je bila končana. Jera in Andrej sta si podala roke v znamenje sprave in par tednev pozneje sta bila oklicana

Razgled po domovini.

Papež Pij X. bo v seji (kenzistoriju), ki se vrši začetkom marca, imenoval tudi goriškega knezoškofa dr. Sedeja.

Pozor, katoličani! Protikršćanske sile se združujejo k velikemu naskoku na katoliške cerkev. Obeta se tudi nam v avstriji kulturni boj po francoskem zgledu. Na eni strani hočejo nasprotniki krščanstva odpraviti vsako sled verske vzgoje iz šol, na drugi strani hočejo doseči razdružitev zakonske zveze, hočejo ločiti zakon popolnoma od cerkve, da ne bi imel nebe-nega cerkvenega značaja več. Čujemo, da so ti ljudje že nabrali kakih 300 000 podpisov in jih poslali ministrskemu predsedniku. Zdaj pa moramo mi dokazati, da nismo voljni, da bi ti ljudje pometali z nami. Na Dunaju se je že začel odpor proti frama-sonom in judom. V mestni hiši je bil

velikanski ljudski shod, kjer se pozvali Dunajčane, naj se z vsemi silami boré za krščanski zakon in za verske šole. Po celi državi se pobirajo sedaj podpisi ki zahtevajo, da mora država spoštovati nerazdružnost krščanske zakonske zveze. Tudi mine smemo zaostati. Vsa naša domovina naj se oglasi za sveta prava krščanske omike v naši državi. Poslale so se nabiralne pole za podpise po celi državi. Vsakdo, ki je star nad 14 let, naj podpiše! Vsako naše društvo naj v najkrajšem času priredi vsaj eno predavanje, v katerem se naj ljudstvu pojasni, kako hočejo v Avstriji razkristjaniti zakon in šolsko vzgojo. Ne par stitiseč — par milijonov podpisov moramo podati državni vladi, da bo vedela, s kom ima

opraviti in na koga se ima ozirati! Na delo torej! Kdor dela, ta zmaga!

Obolél je na Dunaju naš neu-morno delavni državni poslanec g. dr. Ignacij Zitnik. Pred tedni je imel shod v Traovem pri Ilirski Bistrici in se od tam naravnost odpeljal na Dunaj. Med vožnjo se je prehladil in dobil hud revmatizem. To bodi na znanje tistim, ki so mu zadnji čas poslali razne prošnje.

Slovenskim dekletom v sva-rilo. Pred kratkim je došlo poročilo od c. in kr. konzulata v Korfu na Grškem, da neki človek v istem mestu išče zveze z dekleti, posebno iz Trsta, Ljubljane in Reke z namenom da jih pahne v zloglasne hiše. Ta človek je namreč posestnik zloglasnih hiš in hoče preskrbeti te hiše z go-ljufanimi žrtvami. On obljubljuje razne službe,

kakor vzgojevalke, hišne, kuharice, same da preslepi kolikor mogoče veliko nevednih deklet. Zato svetujemo vsakemu dekletu, da ne sprejme nikake službe na Grškem.

Žalostne številke. Na Kranjskem popijemo žganja za kakih 7 milijonov in 200.000 K, vina okoli 8 milj. in 800.000 K, in piva za 3 milijone, skupaj za celih 19 milj. kron.

Umrl je v Ljubljani velespoštovani g. Ivan Ahlin, vulgo Rihtar, gostilničar in posestnik na Karlovski cesti. Pogreb, ki se je vršil v sredo 14. t. m. je bil zelo veličasten. Udeležilo se ga jako veliko ljudstva. Doma in na grobu mu je zapelo društvo „Slavec“ dve žalostinke. Naj počiva v miru!

Iz frančiškanskega reda. Te dni se je podal pred. e. Romuald Jereb, gvardijan na Trsatu v Bosno, da izvrši vizitacijo tamošnjih frančiškanskih samostanov. Vrne se okoli Velike noči. — Č. g. Engelbert Poliak iz Kamnika pojde letos v Egipt. Pridigoval bo v Aleksandriji ter odšel potem na znanstvene potovanja.

Umrl je po kratki, a hudi bolezni v Koprivi vpokojeni duhovnik č. g. Anton Koželj, star 74 let. Naj počiva v miru!

Uspeh naših poslancev. Letos prično z pedaljanjem okrajne ceste Dolenji Pregatec—Žiri.

Volitve za obrtno in trgovsko zbornico za Kranjsko se vrše ta teden. Volitve se udeležujeta obe slovenski stranki: slovenska ljudska in liberalna. Slovenska ljudska stranka je imela pretečeno leto samo dva zastopnika v zbornici gg. Kregarja in Velkovrha. V sredo 21. t. m. se seštejejo glasovi in naznani izid volitve, s katerem bomo porečali v prihodnji številki „Domoljuba“.

Slovenskim županom. Pevsod se vrše zadnji čas odpora. Mnogo jih je gotovo neopravičenih in pretiranih. A slovenski župani bi pa mogli po vsej pravici uprizoriti pasivni odpor. Ako namreč nočejo uradi z občinami dopisovati v slovenskem jeziku, naj se jih pripravi do tega s pasivnim odperem in sicer na ta način, da se vsako dole nemško pismo zapiše v opravični zapisnik, pismo pa naj se vrne detičnem uradu s prešnjo, „naj se pričujoči dopis prestavi v slovenščino ter se potem semkaj vrne.“ Tako ne bo megal nikdo trdit, da se je kdo uradovanju uprl.

Varujte se liberalnega časopisa. Nedavno je umrl na Nemškem eden najodličnejših prveboriteljev mogočnega nemškega katoliškega središča, ki ima v nemški državni zbornici nad 100 poslancev, grof Galen. Umrl je v visoki starosti 74 let, a kljub visoki starosti se je udeležil še 17

dec. l. 1905 strankarakega shoda nemških katoličanov v Dortmundu na Westfalskem. Gevoril je tu tako navdušene in krepko za katoliško časopisje, da se nam zdi važno zapisati njegove besede, ki jih je govoril kot svojo oporoko: „Največji sovražnik, katerega imamo, je liberalno protiverske časopisje. Svarim vas, krščanski in družinski očetje, da ne trpite v svojih hišah nobenega slabega časopisa. Nevrjetno je skoro, a vendar čista resnica, da so ravno liberalni brezverski listi provzročili bedo in gorjé, katero obdružimo danes vsepovsod. To časopisje je tista strupena kača, ki se splazi v marsikatero družino in kot kača zastruplja nedolžne duše naših otrok.“ Tem besedam katoliškega grofa dostavljamo samo poziv: Preč liberalnim časopisjem, narečajte edinole katoliške liste!

Liberalci med seboj. Proti ljubljanskemu županu Hribarju je vložena pri državnem pravdnistvu neka ovadba, v kateri ga dolže krive prisega. Ker se govori, da je liberalni občinski svetnik Prosenc v zvezi s to ovadbo, je vložil proti njemu župan Hribar obtožbe radi razžaljenja časti. Hribar je sklical občinske svetovavce k sebi, pri kateri so izključili g. Prosenca iz kluba in ga pozvali naj odloži mestne odborništvu. G. Prosenc namestnik je nastopil proti Hribarju dokaz resnice in izjavlja, da ne misli odložiti mandata, ker nima ta stvar s politiko ničesar opraviti. — Tako se liberalci lasajo vedno med seboj. Zadnjič smo imeli afero dr. Tavčar in dr. Furlan, sedaj afero Hribar in Prosenc.

Za ločitev zakona delajo na vso moč brezverske stranke. Tudi katoličani ne smemo v tem važnem in esodepolnem času molčati. Tudi mi bomo morali slovesno pevdigniti svoj glas in se izreči proti tej nameri. Že se začele krožiti po celi Avstriji pele, na katere se bodo morali podpisati vsi poštenci katoličani od 14 leta, ki ne puste, da se uniči svetost katoliškega zakona. Po Ljubljani se nahajajo te po zakristijah in tu se more vsak podpisati. Tudi se bodo raznašale pole za podpise po posameznih hišah. Brezverci so nabrali menda že okrog 300 tisoč podpisov za ločitev, katoličani pa moramo nabrati na milijone podpisov zoper ločitev. Torej na delo krščansko ljudstvo! Več o tem bomo še poročali v Domoljubu.

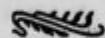
Lepi kmečki prijatelji so liberalci in socialni demokratje. Sicer se ti stranki pripravate med seboj, a nekaj pa obe sovražita, namreč kmeta. Po svojih glasilih zmerjata na razne načine kmeta. Ni ga morda še izraza, katerega bi ne bili ti ljudje privoščili kmetu. Naši kranjski kmetje so od liberalcev čuli že dovolj psokv in podlega zasramovanja, a tudi po drugih krajih delajo

liberalci in socialni demokratje ravnotako s kmetom. Nedavno je imel socialist dr. Šaherl na Štejskem nek shod, na katerem je prav grdo in robato pseval kmete in klical: Zabiti in zarobljeni kmetje hočeje imeti volivno pravice, dasi ne znajo ničesar. Imenoval je kmete mlečne oderuhe, podraževalce kruha in drugih življenskih potrebščin. Ko smo to brali, spomnili smo se kranjskih liberalcev, ki so na enak način zasramovali kmeta, ko je hotel podražiti mleko za par vinarjev. Seveda se izdajajo ti ljudje ob času volitev za najboljše kmečke prijatelje, a tedaj naj pa zavedni slovenski kmet pokaže liberalcu vrata.

Občinske volitve se vrše v tem času po mnogih krajih naše dežele. Velikega pomena so dandanes občinske volitve. To pripoznavajo tudi liberalci sami, zato skušajo povsod svoje pristaše spraviti v občinske odbore. Neodpustno bi bilo, ako bi naši možje na dan občinske volitve ostali doma in po svoji malomarnosti in brezbriznosti zakrivali, da se polaste občinskega odbora. Na dan občinskih volitev naj gre vsak vlivec na volišče in naj da svoj glas poštenim katoliškim možem, ki nimajo nikakega stika z liberalci.

Čebelarske vesti.

Podružnica v Borovnici ima v nedeljo, dne 28. februarja ob 3. uri popoldne občni zbor v gostilni gospoda Iv. Drašlerja. Po občnem zboru predavanje. H krati se bo pobirala udnina za l. 1906.

Gorenjske novice.

Iz Dola. Pretečeni mesec je tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo imelo I. redni občni zbor. Odborove poročilo je bilo dekaj veselo. V prvem letu obstanka je društvo imelo 9 predavanj, 5 veselic, med temi 3 igre. Raznih časopisov je društvo imelo 10, sobotnih „Slovencev“ 4, nabavilo je knjižnico s približno 300 zvezki, pevcev je 10. Udov je štelo društvo koncem l. 1905 12 ustanovnih, 36 rednih in 2 podporna — skupno 50 Zaključek blagajne je zelo ugoden, kajti preostanek od leta 1905 znaša 236 kron. V novi odbor je voljenih 5 mož in 5 mladeničev. Predsednik Klemenčič Jož., podpreds. Verbajc Iv., tajnik Kuhar Fr. nam. Iglčar Iv., blagajnik Kosem Mat. nam. Vodnik Fran, knjižničar vč. g. Smolej Rih., nam. Jagodič Jež., Kuhar Jež., Jeran. Mat. odbor. nika. Pregledovalca računov sta Šimenc Jož. in Johan Al. — V zadnji številki „Našega lista“ se je začel neki g. I. G. (ali je Ivan Grad iz Boričevega?) grdo zaletavati v dru-

štve; vemo, kaj ga boli. Če bi mu bilo res za blagor in napredek občine, bi se veselil lepih uspehov društva. A dobre obiskane društvene veselice, to je hudo, ker svetle kronce ne lete več v njegov gostilniški žep. Zato vam gre. Da sme uganili, vemo iz gotovega vira. Kaj šele pereče I. G., ko zve, da sme v društvu napravili zaroto zoper alkohol, ki je dopisniku pri volivni agitaciji največ pomagal. Smrt alkoholu v žganju, živeli abstinenti! Vkljub nasprotovanju pojedemo vesele naprej po začetni poti. — Očitata nam strankarstvo v izobraževalnem društvu, sami pa ste zanesli najhujše strankarstvo v gasilno društvo, kar bi gotovo ne smelo biti. Vendar sme radi podpirali gasilno društvo in je še, če se le kdo oglasi. — Dolgo nismo vedeli, kaj ste! Liberalci niste hoteli biti, če tudi v „Narodu“ grde pisarite o duhovščini. V „Našem listu“ ste z debelim črkami razglasili, da ste „Slovenska kmetiska neodvisna stranka“, ki se je povsod razkrinkala kot hinavskoliberalna, kakor se je pokazale pri zadnjih deželnozborskih volitvah v ribniškem okr. „Liberalno-učiteljsko gostilniška stranka“, to je pravo ime; kdo ne ve tega? — Gabiti se mora vsakemu poštenemu človeku, kako oba dopisnika v „Narodu“ in „Našem listu“ zdihujeta po dobrih in poštenih dušnih pastirjih, katerih je sedaj (kakor misli dopisnik) malo, prav malo! Ali mislite na Berceta? — Zakaj se zaletavate tako grdo — če se tudi naravnost ne upate — v našega gospoda kaplana, ki ste ga še pred dvema leti kovali v zvezde? Ali morda zato, ker noče biti „cigar“ liberalni gostilni? Presimo gospoda kaplana, naj se ne zmeni za nevhvaležnost teh ljudi; naj bo prepričan, da najboljši možje stoje nevstrašno še vedno za njim in obsejajo podlo obrekovanje duhovščine, dobro vedeč ceniti nesebičnost in požitvovalnost našega vnetega dušnega pastirja, ki vsem brez razločka z največjim veseljem pestreže, kolikor je v njegovi moči. — K sklepu omenimo le še to, da doslej na vsa očitanja „Domoljuba“ in na „Poslano“ v „Slovincu“ oba dopisnika nista mogla ničesar stvarnega odgovoriti ker je vse resnično kar smo pisali. Na nove dopisnike laži bomo prihodnjič krepko odgovorili, za danes to zadošča. I. G. in drugi naj le še kaj napišejo, da se bolje spoznamo.

g Iz Ihana. Evo vam zopet iz našega kota kaj veselega. Naši fantje so v nedeljo po svetih 3 kraljih kaj izborno igrali igro „Zemujeni vlak“. Res smo mislili, da imamo že izšolane igralce pred saboj, ne pa mladeničev, ki prvokrat nastopajo. Tudi se je oglasil prvokrat možki pevski zbor, ki je pod spretnim vodstvom prav dobro zapel že dve bolj težki skladbi. Le vrlo naprej! Ne gledat na tistega hudega atka — — —, ki Vas hočeje od društva odvracovat, ali

kali? — Prihodnjo nedeljo nam pa dekleta zopet pokažejo kaj znajo v igri: „Kukavica ali boj za doto“. Dve deklici obetata lepe deklamacije „Samostanska lilija“. Tudi pevci spet dromljajo in nam bodo par lepih komadov zapeli. Take je prav. Pa kmalu še kaj.

Iz bleškega kota.

g Raznoternosti z Bleda. Zdi se, kakor bi spali nevzdravno zimsko spanje. A temu ni tako. Tudi sredi zime se člani kat. izobraževalnega društva radi zbirajo v društveni sobi in ondi čitajo z vso vnemo časnike, zlasti „Slovincu“. Da se to vrši s tem večje razumnostjo, je g. kaplan Abadič že nekerikrat ob nedeljah po popoldanski službi božji prav poljudne razkladal, kar je bilo med tednom v „Slovincu“ novega. V smislu pravil izobraževalnega društva je bilo 28. prosinca t. l. predavanje. Predaval je domači g. kaplan z ozirom na prihodnje državnoborske volitve „o strahu pred ljudmi“. V precejšnjem številu zbrani možje so predavanje poslušali z očitnim zanimanjem. — Ker je umestno, da se včasih resno in učeno umakne kratkočasnemu in veselemu, smo na sv. Štefana in sv. Silvestra večer lani priredili igro „Vaški skopuh“. Mladiči so svoje vloge obakrat prav dobre režili. Pri predstavi sv. Silvestra večer je zlasti tudi dekliški zbor s Kimevčevim venčkom narednih pesmi vzradostil navzoče poslušavce. Cisti dobiček prve predstave je bil odmenjen v pokritje streškov novih ovetlic v novi cerkvi. In ta okolščina je privedla v dvorano tolike slavnega občinstva, da je bila natlačena. To nam priča, da se še Blejci navdušeni za lepoto hiše božje. Čast jim! In zopet se hočemo na pustno nedeljo in pustni terek nekoliko poveseliti. To pot bodo pa nastopile dekleta Marijine družbe v igri „Zakleta soba“ in pokazale, kaj znajo. Čuli bomo tudi Ferjančičev venček narednih pesmi. Upajmo, da se vse obnese povoljno in srečno. — V župni cerkvi je nov kip sv. Antona Puščavnika, ki je 17. prosinca izprosil več darovanja nego prejšnji, četudi je bil večji. — Na sv. Blaža dan sme šli po ledenem mostu na Otok po Blažev blagoslov. K sredi ni bilo nobene nesreče, čeprav se je led na nekaterih krajih šibil pod nogami mnogobrojnih častivcev sv. Blaža in jezerske M. B. — G. župnik namerava na pomlad zgraditi novo gospodarsko poslopje. Les je že pripravljen in se vozi še dosti marljivo. — Ženitbenih oklicev imamo letošnji predpust toliko, da bi semtertja zadostovali za kratko pridigo. Vkljub temu bo še ena ali druga ploh vlekla. — Da je tudi naš zvesti znanec in iskreni prijatelj „Domoljuba“ pri pretežni večini hiš nastanjen, je v prvi vrsti zasluga našega prezasluznega g. župnika, ki se ne

straši nikakega truda, da list, kjer le more razširja in tako podpira dobro stvar.

g Kat. izobr. društvo v Skofji. Loki priredi dne 25. febr. v svojem domu veselice. Na sporedu je tamburanje, petje ter se bo igrala tridejanska burka: Lumpacij Vagabund. Začetek ob 7 uri zvečer.

Iz kranjskega okraja.

g Zadružno mlekarstvo žele ustanoviti nekateri posestniki v Predosljah. Ni napačna ta misel. Za vzgled jim služi sosedna mlekarstvo v Naklem, ki kaže, da gre dobro, ako ima mlekarstvo v rokah dobre in zanesljive vodstvo. S tem bi se zboljšala živinoreja, polje bi z obdelovanjem za krmo neslo več nego sedaj, ko se pridelava samo žito, ki ne da več toliko dohodkov, kolikor je izdatkov. Torej kerajžo!

g Nesreča ne miruje, kadar se vseli v kakšno hišo. Posestniku Matevžu Fendé iz Britefa je pred par leti voda odnesla jez, vplani mu je nek judovski magnat z avtomobilom povezil hčer, letos dne 1. febr. mu je pa v gozdu borovec ubil konja, vrednega 500 kron. Res je usmiljenja vreden omenjeni.

g Za romarje k sv. Joštu. V postnem času vsako leto veliko romarjev priroma na to božje pot. Letos sicer ob delavnikih do Velike noči ni ondi sv. maše, pač pa je preskrbljeno za maše vse nedelje in praznike, kakor tudi za spevedovanje ob sobotah. Z veliko nočjo pa se prične zopet redna služba božja.

g Iz Šenčurske občine. Pri nas bodo v kratkem občinske volitve. Liberalci se dobro pripravljajo in sicer pod krinke „gornja stranka“. Tudi nekaj neodvisnih kmetov se je pojavilo v naši občini, kateri se sramujejo svojih liberalnih pajdašev, in sedaj se skrivajo pod plašč neodvisnih kmetov. Teda tudi tukaj velja: „po njih delih jih boste spoznali“. Sedanji župan se je odrekel županstvu. Treba bo novega. Možje, dobro premislite, koga boste volili, da ne izvolite volka v ovčji keži. Volilci, volite moše, kateri bodo delali v korist občini in za blagor ljudstva. Torej pozor!

d S Trstenika, dne 18. febr. Lepo cerkveno slevosnost smo v soboto, dne 17. febr. obhajali na Trsteniku Stari Bakovnikov oče, oče veleč. g. prof. sorja Fr. Perneta, so praznovali zlate poroke. Prav ginaljivo je bilo videti, ko je sivolasi 92 letni starček stopil s svojo 70 letno, pa še dvrsto ženo pred altar, da si podasta roki, kakor sta to sterila pred 50 leti. V ozadju pa se zbrali krepki sinovi in hčere, veljavni gospodarji in gospodinjice s svojimi otroci. Ob pogovoru gospoda profesorja ni ostalo suho nobeno oko. Posebno vnukom se bode gotovo ta dan za zmeraj vtisnil v spomin. Pa tudi za

farane je bila zlata peroka nekaj novega, ker kaj takega še niso nikdar videli v fari. Ob času, ko hočejo brezverneži raztrgati najsvetejše zakonske vezi, je zlata pereka lep dokaz za krščansko nerazveljivost zakona. Zato bi ne bile napačno, ako bi se zlata poreka vselej in povsod cerkveno praznovala.

Iz kamniškega okraja.

g Lep odbor ima „Sokol“ v Kamniku. O dr. Krautovi požrtvevalnosti za slovenstvo nam označuje njegov beg iz Celovca. Se lepši možic je pa podstarosta. Znan je kot zagrizen nemčur, ki si je celo ime spremenil Košir v Koschier, da smrdi bolj po nemško. Čestitamo Ti, Slovenski (?) Sokol.

g Davkar Ravnika — agent. Že zadnjič sme poročali, da se gover o davkarju Ravnika, da postane zavarevalni agent. Nismo se motili. Prevzel je res agenturo graške zavarovalnice, kar moramo iz dveh vzrokov najstrožje obojati. Prvič ne vemo, kako bo opravljal svoje uradne posle, v katerih že sedaj ni bil preveč priden, drugič je pa v Kamniku vendar domačinov, meščanov dovolj, ki se potrebni bolj za služka kakor c. kr. uradnik. Zato bi bilo res nečuvno, ako se od višjih oblasti doveli opravljati posel, katerega je sedaj že faktično prevzel. O tem ni padla še zadnja beseda.

g Telečja družba se zbira v Kamniku vsak petek v gostilni pri Petru. Glavno besedo imajo uradniki. Namen te družbe je, kovati depise v „Narod“. Naj imajo svoje veselje, kdo zlomka se briga za njihove budalosti, a nekaj drugega je, česar nikakor ne moremo pustiti pri miru. Ti ljudje žaliijo na najsurovejši način verski čut krščanskega ljudstva. Glavno točko vsporeda teh petkovih sestankov tvori namreč telečja glava, s ktere se ravno v petek, dasi jim preostaja še 6 drugih dni v tednu, maste. Ni čuda, da se ljudje pohujšujejo nad tako surovo podivjanostjo liberalnih petkarjev.

g Društvo „Kamnik“ v Kamniku je priredilo pretečeno nedeljo v kamniškem domu predstavo „Tihetapec“. Igra ima velike lepih prizorov. Igralci so izvrstno rešili svoje uloge, zlasti nam je ugajal Tekmec (g. Martin) kateri je to pot prvič imel večjo ulogo, mojstersko sta igrala nadalje na našem odru znana in priljubljena igralca gg. Zore in Krištofič, a tudi drugi gospodje z manjšimi ulogami so se vedeli zatopiti v igro.

g Iz l. okrajne posojilnice v Kamniku je izstopil g. poslanec Mejač.

g V Domoljubu se podpisuje včasih takšen Kamničan, ki ni Kamničan. Motebiti se še kterikrat oglasi.

Dolenjske novice.

Z dolenjske šentviške planjave.

d Mož beseda — kje si? tako so že govorili nekateri domoljubovi, ki se se še spominjali, kako je kencem lanskega leta bahal nekdo z novicami iz St. Vida. Mislili so, da se je že skujal, še predno je začel, a v resnici je samo tuhtal tako dolge, kaj bi najprej povedal, ker je tukaj teliko novega.

d Že stara novica je, da smo imeli to zime snega že za par let dovolj. Oni prvi nepridiprav v jeseni jo je še dosti hitre odkuril; menda ga je bile sram, ker je toliko prezgodaj prišel. A sedaj v februarju se pa že bolj domačega čuti, zato je tako tečen. No, pa saj je prav tako, sedaj naj opravi, kar misli, da ne bo pa zopet spomladi sitnosti uganjal.

d Ali ste že videli Benetke? Če jih še niste, vas povabimo na spomlad k nam „v polje“. V jeseni, ko je skopnel oni prvi sneg, so imeli tam pravcate Benetke. Skoraj do Bežiča se prebivalci nekaterih vasi, Doba, Podboršta, Beča in Zagorice občevali med seboj same po plavih. Pa tudi sesed sosedja je moral iti na plavu obiskat, ker je bilo skoraj polovice hiš v vedi. Na plavih so se vozili ljudje k sveti maši prav do vrat debavske cerkve, na plavih so hodili gospodje obhajati bolnike, na plavih so vozili mrliče k pogrebu, torej prav kakor v Benetkah. Razlika je samo ta, da imajo tam v laških Benetkah malo lepše ladjice, kakor v naših, pa da imajo tam vodo samo o k o l u hiš in drugih poslepij, tukaj pa tudi notri v hišah, hlevih, kletih itd. In to ni ravno prijetno! Iz mnogih hiš se se morali ljudje izseliti in umakniti vse, kar ni pribitega, če ni že prej voda vzela seboj. Da ni posebne lepo gospodarila z gnojem, drvami in drugimi stvarmi, katere je zalotila, si lahko mislite. Iz svoje hiše nihče rad ne gre in marsikateri tudi nima kam, in tako jih je mnogo ostale doma, dasi se imeli po več pedij visoko vode v hiši. Dobovaki mežnar jo je imel prav do stranic visoke postelje, pa je še kljubeval češ, če mi postelj vzdigne in vozi po hiši, bom še bolj „na fedrih“. In res jo je premagal, prej se je voda umaknila njemu, kakor on njej. Nekateri družine, ki so se tudi morale umakniti, so sicer dobile drugje stanovanje, a kuhati niso imele kje. Zato se se gospodinje vozile na plavih nazaj k domačim pečem, katere nise bile popolnoma v vedi. Tam so čepele telike časa na ognjišču, da je bilo kuhano, potem so naložile lonce in sklede zopet na plave, pa hajd nazaj, kjer čakajo lačna usta.

d Kaj takega se pa še v pravih Benetkah ne vidi, take boste rekli, ko boste te brali. Seveda ne, pa saj tudi v naših le nekaj tednov trpi. A tudi te tedne ni kaj prijetno. In da tudi zdravo ne more biti v takih stanovanjih, se razume samo po sebi. In res je bilo okolu božiča nenavadne veliko bolnikov po teh vaseh. Tudi brez nesreč ni. Posebno kadar voda premrzne, je nevarno. Znano je, da sta pred nekaterimi leti utonila obenem dva moža, ki sta se ponoči vračala po ledu domov, pa se jima je vdrla pod nogami. Tudi zadnjič bi se bila dogodila kmalu velika nesreča. Nekega otroka se nesli h krstu, pa bi bil nehote kmalu prej krščen, kakor so ga prinesli v cerkev. Na plav namreč, na katerem so se botri z otrokom vozili, so pritiskali veliki skladi ledu, tako da se je začel sredi vede pgregzati, ko daleč na okolu ni bilo nobenega človeka. V zadnjem hipu so plav vendar oprostili ledu, sicer bi se skoraj gotovo vsi ponesrečili v vodi. Neke nedeljo prej je vozil neki mladenič ljudi, ki so šli k sv. maši. Nekemu drugemu fantu, ki se je tudi peljal na plavu, se je večnja prepočasna zdela, zato je izvil vozniku oni kol, s katerim se plav geni iz rok — češ jaz znam bolje. Res, korajžno se je s kolom zaletel v dao, a v tistem trenutku pa je že tudi izginil iz plava. Kol mu je namreč izpodletel in „urni“ voznik je z glavo naprej štrbunknil v vodo. A ta pa je bila tudi urna, kakor on, samo okolu ga je obrnila, pa ga je vrgla nazaj na vrh, kjer se je prijel za plav in s pomočjo drugih splezal zopet gor. Potem mu je pa nemara tovariš zadosti hitro vozil! Drugih nesreč ravno ni bilo, a škoda je voda na njivah in v poslopjih naredila veliko.

d Kaj bi pravzaprav rad povedal s tem dolgim pripovedovanjem? Tole, da se prebivalci dotičnih vasi s svojimi leto za letom penavljajočimi se Benetkami prav nič ne pohvalijo, jih raje samo Lahu prepustijo. In zato ne bi imeli prav nič proti temu, ko bi se na merodajnih mestih kaj ukrenilo, da bi bili poslej rešeni teh neprijetnih Benetk.

d Vsa čast našim vrlim poslancem, ki so od svoje strani že storili kar je bilo mogoče. G. dr. Žitnik, ki je pred nekaterimi leti že izposloval za te kraje precejšnjo podporo, se je tudi sedaj takoj potegnil za svoje volivce, kakor hitro je izvedel, v kaki stiski so. Njegova in njegovih gg. tovarišev zasluga je, da je dežela svojo podporo 3000 kron, ki bi jo bili deležni samo barjani, zvišala na 20.000 K, katere podpore bode deležni vsi, ki so bili po vodi oškodovani. Ravno ta poslanec je tudi izposloval pri deželnem odberu, da je ta poslal g. nadinženerja na lice mesta po-

gledat poveden in preiskat, kake bi se dalo temu zlu od pomoči. Celo sam je spremljal g. nadinženerja ebenem z g. poslancem Košakom pri tem nevarnem in težavnem ogledu. S tem sta oba gg. poslancu zopet pokazala, da imata res srce za svoje volivce. Zato pa srčna jima hvala in Bog ju živi in ohrani še dolgo kot naša poslanca!

d Nevarno so bili bolni naš g. beneficijant. Od novega leta pa do Svečnice niso maševali. Sedaj se jim že zopet obrača na bolje. Bog nam jih ohrani še dolgo in utrdi jim ljubo zdravje, posebno sedaj, ko smo tako na malo prišli z duhovniki, da včasih ob delavnikih niti ene maše nismo imeli doma.

d Fantje, le korajžo! Tukajšnja mladeniška Marijina družba, ki je že doslej štela lepo število vrlih fantov, se je v novem letu začela še bolj živahno gibati. Od novega leta do sedaj se je oglasilo 28 novih udev in se še vedno oglašajo. Tudi v izobraževalno društvo se pridno vpisujejo. Tako je prav. Fantje, le korajžo, pa nič bat!

d Tudi dekleta ne marajo zaostajati. Malo ostrejša sapa je začela pihati v dekleški Marijini družbi sem od adventa. Mnogo jezice je vzbudila, marsikateri jeziček obrnila, veliko plev je odnesla iz družbe, a nji sami pa vendar do bro de.

d Še smrt jih menda rajši ima, odkar so bolj pridne. Kar po vrsti hodi ponje. Letos sta v enem mesecu že dve umrli iz družbe. Prva je bila Ana Kutnar, obče znana pod imenom Šemetova Ančka, v resnici blago, pobožno dekle. Druga, tudi vzerna hči Marijina, pa je bila Marija Groznik iz Doba, umrla v najlepši dobi 24 let. Obe ste imeli krasen pogreb. Ganljivo so jima zapele tovarišice v zadnje slove. Posebno lepe so zapele zadnji, ki je tudi sama bila pri družbenem petju. Vidi se, da imajo premnoge krasen dar za petje, a v osebi g. Vrhnika pa tudi izbornega pevovodja. Zato smemo upati še lepih uspehov. Le veselo naprej!

d Ga že imajo v Vel. Gabru svojega duhovnika. Ob novem letu se je tam naselil vpokojeni župnik g. Mihael Bogulin. To vam zdaj Gabrovci zopet po koncu hedijo, češ: pa ga le imamo zopet! No, saj je pa tam duhovnik v resnici potreben, ker mnogi, posebno starejši, res ne morejo v Št. Vid. Zato: dobrodošel! Ljudje so ga silno veseli, on pa ljudi tudi, in tako naj tudi ostane.

d Poročila se je pretečene sredo, 14. t. m. Julijana Kristan, hčerka obče spoštovane Kristanove družine od sv. Roka s Frančškom Draksler, posestnikom in organistom na Primskovem. Bile srečno!

Z ribniške zemlje.

d O mesto a je prišel pod roke stavcu v predzadnjem Domoljubu in je tako naredil iz padlega Drobniča, podlega, česar pa mi nismo hoteli reči.

d Smrt je vzela dne 11. t. m. nadučitelja Ivana Mandeljca v Sodražici. Bil je 63 let star in nekaj časa sem bolehen, da mu ni bilo dano poučevati v lepih novih šolskih prostorih. V torek so ga spremili na poslednji poti štirje duhovniki, tovariši in tovarišice se mu peli žalostinke, ob odprtem grobu se je poslovil od njega z goverem ribniški višji učitelj Tomšič, ljudstvo mu je pa z obilno vdeležbo izkazalo zadnjo čast.

d Saj smo vedeli, koliko je ura. Naši „neodvisni“ kmetje so čisto navadni liberalci. V nedeljo 11. t. m. govoril je v občinski (!) pisarni liberalni dr. Lovrenčič in pri tem shedu sta bila tudi Drobnič in Rus s svojimi „neodvisnimi“. Čudimo se, da je prišel Drobnič poslušat razpravo o občinskih zadevah mladega Ivana, on, ki se ima sam za neprekosljivega strokovnjaka v občinskih paragrafi in dezda ni kazal posebnega spoštovanja do Aplenčarjevega jurista. Vidi se, da se se ti „neodvisni kmetje“ obesili na liberalno kljuko in se bodo morali nadalje podpisavati odvisni „neodvisniki“.

d Bujno življenje v vednem snegu vlada v Laščah. 4. februarja je bil občni zbor kat. izobraž. društva, na katerem je dr. Lampe govoril o času primernih stvari, kot so volivna reforma, francoske verske razmere, avstrijsko srb. ka. carinska vojska. Herod je pa tudi večkrat v Laščah, pa ne tisti, ki je donesel smrt otročičem in žalost materam, ampak „Kmet Herod“, kateri razveseljuje in kratkočasi staro im mlado. Tu se ne razlega vpitje in jok, temveč lepo in veselo petje.

d Nevarno bolezen ima g. župnik v Škocijanu pri Turjaku, Jakob Merc.

d Kje je Nace Mrhar? pogledovali se ob pogrebu kanonika Jakliča v Novem Mestu. Pokojnik je bil častni občan dolenjskega, župni cerkvi v Dolenji vasi je volil znatne svoto, novomeški kapitelj poslal je občinskemu odboru pismeno naznanilo o smrti pokojnika in nihče se ni znašel iz odbora, da bi prišel na pogreb. Vsem vdeležnikom se je to zdelo zelo grdo. Za druge stvari je pa župan Nace bolj uren. Morda se je pa ob volivnem potovanju po Kečevskem nabral zopet kak „gift“ v noge. No o tem slučaju bi se bilo pa spodobilo poslati vsaj kako deputacijo, pa saj smo „neodvisni“ in „kmetje“ tudi. Kdo bo pa kmetu zameril vsako neolikanost.

d Dolenjskim občanem priporočamo, naj še enkrat preberejo ono,

kar je nekdo priporočal v Domoljubu št. 5. stran 72 in 73 starotrškim občanem,

Belokranjske novice.

d Na Suhoru je umrla c. kr. poštarica gospa Amalija Marn. Pogreb je bil 7. t. m. pop. ob 4 uri. Isti dan je bil aretiran njen mož Jožef Marn radi hudodelstva javnega nasilstva.

d V Metliki je c. kr. okr. sedišče obsodilo bivšo suhorsko babico Ano Krašovec radi žaljenja in obrekovanja proti g. Amaliji Marn, v mesečni zapor, poostren vsak teden enkrat s trdim ležiščem. Ali bo kmalu konec javnega pohujšanja?

d Gorelo je v mestni hiši v Metliki zvečer okrog 9. ure. Sreča, da so ogenj v pravem času zapazili. Zgorelo je samo nekaj knjig in papirja — a v nevarnosti je bilo vso poslopje.

d V Ameriko je šlo te dni zopet 15 fantov iz Podzemlja. Kmalu bode treba pisati Japoncem, naj se pridejo k nam naseliti. Naša vlada ne vidi nič!

d Za 3 fare sta darevala č. g. Martin Nemanič 20 K, in Simonič Anton z Rosalnic 10 K. Bog plačaj!

d Poročil se je Anton Matkovič s Čuvil z Ano Stefanič iz Lokovice. Oba sta bila dosedaj v Marijini družbi vrla člana. Da bi ju Bog čuval tudi naprej!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Zagorje. V petek popoldne 16. t. m. se je v kamnolomu ponesrečil 43leten Jožef Gregorčič doma iz Sela pri Sumbregu. Bil je privezan, kakor po navadi, v sredi brega. Kar se nad njim utrga skalovje, pade mu z veliko težo na glavo, in bil je mrtev. — Nihče ne ve, kje ga čaka.

Notranjske novice.

d Senožeški odmevi. Naš plemeniti župan napravlja z dovozom kamenja na prostoru pod župniščem grobljo. Ljudje, domači in tuji ugibajo, kaj da bo iz tega spaka. Stara ženica jo je pogodila, rekši: Župan bo sezidal iz te velikanske groblje častni homec in sicer na spomin nepozabne Marjetine. Slovesno odkritje tega spomenika bo na debeli četrtek; kumovala da bosta pri odkritju znani Giovanin in Parizava Mica. S to slovesnostjo da namerava načelnik kmetijske podružnice združiti prvo sejo v devetih letih in predložiti devetletne podružnične račune. O izidu teh slavnosti znae svoječasno poročati. Torej pride vendar kmetijska podružnica do zaželjene seje in računov. Ta nedostatek je bil v „Slovincu“ že parkrat naglašan, a na

načelnik kakor ravnatelj kmetijske družbe kranjske g. Pirc, ostajata gluha.

n Iz Gabrč pri Senožečah Z ozirom na članek v predzadnjem „Domoljubu“ povemo, da smo vendar, po dolgem cincanju, prejeli šestletne podžupanijske računi; a polne nedostatkov. Zdi se nam potrebno, da občani iz enega teh nedostatkov izvedo, kako lakomno predrzen da je naš občinski kitelsekreter: Navadno smo Gabrčani občinskemu županstvu v Senožečah za poslovanje v našem delokrogu, kateri je prav neznan, prispevali 6 gld. Potem je bil pred šestimi leti ta znesek povišan na 24 kron, in to brez vsakega sklepa. A sedaj stoji v šestletnih računih za vsako leto 48 K, toraj 388 kron za to neznanne poslovanje zaračunjenih. Naši možje so tej samovoljnosti ugovarjali pri kitelsekreterju, koji je precej po 18 kron na leto odjenjal. A ne dovolimo višje od 24 kron na leto. Po vsem moramo pač misliti, da ni čudo, ker se občani poprašujejo: kam in v kaj izginejo ti soči, katere vsako leto pri občinskem županstvu v Senožečah vplachujejo.

n Trnovo na Notranjskem. V Kuteževem se zgubili gospodarja Miha Kalec. Zmrznil je v Besni. Vzrok — žganje. — Pretekli teden je grozna nesreča zadela znano krščansko družino Zloselovo v Jasenu. Gospodar Tone je bil z delavci v kamnelomu. Sina in delavce pošlje ravno stran, a v tem trenetku pade nanj skala 200 kvintalov težka, ter ga popolnoma zmečka. Veliko ur so kopali in razbijali skalo, da so pobrali ostanke trupla, zmešane s prstjo, izpod skale. Pljuča so nekaj korakov proč odletela iz telesa, tako hiter in silen pritisk je bil. Pred par dnevi, ko so izkopavali skalo, ki se je zarila v zemljo, so našli še nekaj ostankov telesa, katere so spodobno spravili in pokopali na pokopališču. Zapustil je ženo, treje otrok in dva starca. Cela fara sožaluje z nesrečno rodino. — Danes, 13. februarja ob 1. uri popoldne zopet nesreča v tovarni gosp. Jesipa Samsa v Il. Bistrici. Franc Žnidaršič v. Guzijeve od ondi, priden delavec, je bil pri brusu. Vse stroje goni par. Franc hoče odstraniti jermen z roko, a jermen ga zgrabi in potegne seboj. Kaj se je vse ž njim godilo, je strašno. Obleke je strgalo na nogah ž njega s čevlji vred. Zlomilo mu je roke, nogo in več reber. Bil je previden. Prenesli so ga na dom, kjer je okoli 7. ure izdihnil. Kakor trdijo, je bil nesrečni Franc sam kriv. — Sneg je pobelil dolino in vrhove gričev, pa je po dolini zginil.

S Pivke.

n „Domoljub“ mora biti pravičen. Grajati mora kar je slabo; pohvaliti pa, kar je dobro. V zadnjč je vzel na

piko mlekarne v Zagorju, ker tako dolgo ni plačala udom mleka. Prav je bilo to in tudi pomagale je. Znabiti bi naši kmetje še dolgo čakali. — Samo na nekaj pa mora zopet spomniti „Domoljub“ mlekarne v Zagorju, na to namreč, da je obljubila mleko plačevati po 14 vinarjev ne pa po 12 vinarjev, kakor je sedaj storila. Torej še to malenkost je poravnati; potem pa še izplačajte tiste deleže in vsak bo moral reči — saj se je še dobro izšlo!

n Kaj vse ne pove g. ravnatelj Pirc na svojih gospodarskih predavanjih? V Orehku je bilo in tam je baje pripovedoval, da so duhovniki dobili 3 milijone državnega denarja! Najbrže je bil on zraven, ko so šteli. Naj pove še sedaj, kje so tisti milijoni, ker duhovniki o tem še nič ne vedo. Posebno kurat v Orehku bi bil zelo vesel visoke podpore, ker so mu njegovi Oreščani letes take vesele božične praznike napravili.

n Nekateri vasi imajo še svoje gospodarske odbore; kake dolžnosti imajo ti možje, vedo navadni otroci, zato jih ni treba razkladati po časopisih. — Vprašamo samo gospodarski odbor v Trnju, zakaj, da je izvoljen. Ljudje sami pravijo, takih pa še nismo imeli. Ni čuda, da so nevoljni; treba je le pogledati pot iz vasi proti cerkvi — posebne ob zimskem času, ko je ledena.

n Stevilo »Domoljubov« se je v trnski duhovnji zelo pomnožilo. Take je prav. V roke pošteno berilo!

n V St. Petru rasejo hiše iz tal, kakor gobe po dežju. Pretečeno leto so se na novo sezidale 4 hiše in za drugo leto se jih ebeta menda še več. Občinskemu odboru zato prav toplo priporočamo, da zopet vzame v roke vprašanje glede zdravnika. Razmere so sedaj pač take, da je neobbedno potreben zdravnik v Sent Petru, zakaj število prebivalstva se od dne do dne množi in zadržek glede stanovanja je sedaj tudi odstranjen.

Novice iz Knežaka.

n Po knežških volitvah so ondodni liberalci strašno poparjeni. Ko se je zvedelo za sijajno zmago, je zavlada v Knežaku veselje, kakršnega bržkone ni povzročila še nobena politična zmaga na Slovenskem. Vriskanja, živio-klicev, petja, pleskanja ni hotelo biti konca; nekateri so kar plesati začeli od veselja. Pač je moralo biti nadučitelju Česniku čudno pri srcu! „Občespeštvovan in priljubljen je Česnik v svoji občini“, tako je pisal „Nared“ o njem, 31. jan. 1906 pa je ljudstvo hotelo zblazneti od veselja, da se ga je odkrižalo! Ko se je po vasi, ki je vsa na novo oživila, razlegalo

zmagoslavno veselje, pa je Česnik zapiral večna vrata svoje hiše, podil iz nje zaostale volivce in gedrnjal ves nervozen: „Le ven, le ven, alo ven!“ Cujte, gospodine Česnik: Ta večer so bile zadajkrat pred Vašo hišo zbrane množice ljudstva. Odslej se ne bodo zbrale nikoli več! Sami ste pretrgali vez med ljudstvom in med seboj, a ljudstvo se je dvignilo in Vas pokopalo. V miru počivajte!

Iz vipavske doline.

n Veselica na Slapu. Katoliško slov. izobr. društvo je priredilo dne 4. svečana veselico z bogatim vsporedom. Veselica je vrlo dobro vspela. Pevske točke — nekatere zelo težke — so se izvajale s povdankom in občutkom. Posebno pa je ugajala Hubadova narodna pesem „Čukova ženitev“. Tudi pri igri smo se izborno zabavali, zlasti pa je ugajal „gospod baron“, katerega je g. Curk jako fino pogodil. Tudi druge vloge so bile v dobrih rokah. Kar čudili smo se, da je kaj takega mogoče na kmetih. Castitamo vam, vrli Slapenci, le tako naprej! Po končani veselici so hoteli sicer nekateri liberalni fantki kazati na čuden način svojo oliko. Z novim letom so namreč vrgli ti ljudje iz svojega društva tudi „Slevenca“, ohranili pa so si „Slovenski Narod“, najbolj surov list na celem svetu, zato se ne smemo čuditi, da so kazali ti ljudje svojo oliko — s kamenjem v roki.

n Nosan, častni občan. Poizvedeli smo, da se imenovanje gosp. Nesana častnim občanom ni tako gladko izvršilo, kot se gladko bere v „Notranjcu“. Prvič ni izvelitve predlagal župan. Drugič se izvolitev ni izvršila enoglasno, ampak manjkalo je nekaj glasov. Predlagal pa je izvolitev gospod Janez tam doli ob vodi. Ta Janez je naročnik in zelo marljiv bravec „Slov. Naroda“, katerega tudi gospod svetnik beró. Torej po „Narodu“ sta se našli dve sorodni duši. Častno diploma pa bosta kupila gospod Janez pa še neki drug odbornik, ki je z gospodom svetnikom v najbližnjem duševnem sorodstvu. No, pa o vsem tem vam bosta, gospod svetnik, gotovo natančno poročala oba, ko vam prineseta diplomu. Upamo pa, da vam tega ne bosta povedala, da je v e č i n a planinskih občanov jako nezadovoljna s svojim najmlajšim častnim občanom. To bi vas gotovo žalilo, morda bi celo odklonili častno občanstvo. — Pri tem pejasnilu, ki smo ga prejeli, nam pa vendar kar ne more iti v glave, kako ste se mogli dati vi, občinski odborniki planinski, tako „lepo“ vjeti gospodu Janezu tam doli ob vodi.

n Volk v ovčji obleki. Ogorčenje francoskih katoličanov proti bogo-

skrunskemu početu 'prostozidarjev opisuje „Notranjec“ kot malenkostne ženske demonstracije. Katoliško ljudstvo, ki je šlo v boj za svoje najdražje svetinje, „Notranjec“ smeši, prostozidarske telovaje pa opisuje kot čisto nedolžne in neškodljive ljudi, ognjegase, ki so skrunili cerkve s tem, da so brizgali vodo vanje, pa „Notranjec“ celo pohvali. Ne vem, ali je „Notranjec“ tako neveden, da ne ve, zakaj se pravzaprav gre na Francoskem, ali je pa tako hudeben, da vse to — odobrava. Ti pa, verno slovensko ljudstvo, čuvaj se velka, ki mu je ime „Notranjec“, vrzi ga iz hiše ven, ako nočeš, da ti zada smrtne rano.

n Vipavski kmet, na nogel Brani svojo kožo! V Trstu se je to zgodilo, kar bom zdaj povedal. Veletržca z vinom brata Vassili sta meseca majnika leta 1904 odpustila iz službe enega svojih delavcev. Delavec je bil jezen, in da bi se maščeval, je šel in ovadil omenjene veletrgovino finančni oblasti, da fabricira umetne vino, in sicer v velikih množinah, in ga prodaja kot pristno blago. Oblasti so poizvedovale in prišle do zaključka, da se delavec ni zlagal, ampak govoril resnico. Dvakrat bi bilo že imelo priti do sodnijske obravnave, pa je vselej dosegel zagovornik imenovane veletrgovine, da se je obravnava preložila, češ, da bo dokazal, da ovadba temelji na neresnici. Sodišče si je dalo doposlati od več Vassilijevih odjemalcev vino, ki sta jim ga prodala omenjena brata. To vino so preizkuševali v preizkuševalnem uradu. In preizkuševalci so se izrekli, da je vino pristno. Zdaj se je pa ponudil ed sodišča na prešeni kemični izvedenec na tržaškem mestnem flikatu, Evgen Fortuna, da hoče ponarediti več vrst vina, in sicer po receptu, kakor ga ponarejata brata Vassili; za recept mu je pa povedal odpuščen delavec Rihard Bertuzzi. In res je ponaredil šest vrst vina. Samo dve vrsti sta bili bolj slabo narejeni, druge štiri vrste pa so bile tako natančno ponarejene, da jih pekuševalci niso mogli ločiti od naravnih vin, da, celo kemični prekuševalci so jih le težko izpoznali. Sodišče se je zdaj ebrnilo še do vodovodne direkcije in vprašalo, koliko vode da sta porabila mesečno brata Vassili v letu 1904. Odgovor je bil ta-le: Meseca januarja 852 tisoč litrov, februarja 911 tisoč, marca 955 tisoč, aprila 698 tisoč, maja (v tem mesecu je delavec firmo ovadil) 458 tisoč, junija 543 tisoč, julija 406 tisoč, avgusta 380 tisoč, septembra 358 tisoč, oktobra 299 tisoč, novembra 167 tisoč in decembra 135 tisoč. Peizvedbe so tudi dognale, da je omenjena trgovina odposlala celih 274 vagonov vina, vsak vagon težak približno 10 tisoč kilogramov. Dne 10. januarja letošnjega leta se je vrnila obravnava pri sodišču in brata

Vassili sta bila obsojena na 6000 K denarne globe ali pa na osem dni zapore. — Glejte in premislite, koliko škode napravi en sam tak človek, ki tako nepošteno ravna. Omenjena trgovina je prodala v enem samem letu 274 vagonov ponarejene brozge, to je približno 2060 sodov! Torej je bilo uničenih, oziroma osleparjenih okoli 680 kmetov, ki bi svoje vino lažje, hitreje in dražje predali, da ni na svetu takih ljudi! Prašam pa: Ali se petijotarji na Vipavskem kaj boljše? Koliko se mora truditi ubogi vipavski kmet za svojo poštene kapljico! Koliko kopanja, koliko žuljev, koliko skrbi, predno je vino doma v sodu! Zdaj pa pride zlobni petijotar s svojo vinsko-vodeno brozgo in jo prodaja po nizki ceni, in pri vsem tem z velikanskimi dobički. Ti pa, ubogi kmet, svoje poštene robe ne moreš predati ali pa si jo prisiljen predajati v zgubo. Torej zastoj tvoj trud, zastoj tvoji krvavi žulji!! Oj, kmet vipavski, vzdigni se, brani svoje kožo! Naznani one, ki kupujejo po cele vagone sladkorja in špirta in vozijo cele sode vode v svoje hrame, in ni pes, da se ne bi še dobila oblast na svetu, ki bo pristigla peroti pogubni tolpi ljudskih sleparjev, ki pijo ubogemu kmetu njegovo srčno kri.

n Punčuhova posojilnica dela dobre „kšefe“ in bo lahko plačala svojim akcijonarjem mastne dividende. Kadar izplačuje hranilne vloge, odteguje po tri in še več kron; kadar pa iztirjuje obresti od posojil, pripisuje posameznim dolžnikom do deset kron. (Dejstva dokazana.) Vrhutega računa od posojil na poroštvo 6%, to je šest kron od sto kron. Naša „klerikalna“ računa samo pet in pol. In vendar Punčuh, kjer le more, rad pozabavlja zoper našo posojilnico in hvali — svojo mavho. Gospod kolega, lepo te pač ni od Vas; vendar pa to nam ne škoduje posebno dosti, včasih nam pa še koristi. Saj ni dolgo, ko se je izrazil nek kmet: „Gospod Punčaft so mi zadoneli silno „tadlali“ klerikalno posojilnico in rekli, naj nikar ne nesem denarja noter. Jaz sem pa mislil: Ne mere biti napadne za kmeta, kar tadlajo liberalni Punčaft, pa sem nesel denar v tisto „kaso“, katero so Punčaft „otadlali“. Nekaj Vam pa morame priznati, g. Punčuh. Na „kšefe“ se pa zastopite, da malo kdo tako. Kaj pa, če bi bili Vi — izraelovega rodu? Hm... Punčuh... Vedite, da bi se Vaše ime prav lahko zapisalo s — hebrejskimi črkami. Pa ne zamerite, da nam je prišla v glavo ta gotove nemerodajna misel. — Pa še nekaj; tudi gotovo Vas morame pohvaliti, da ste tako točni pri svoji posojilnici. Od Vrhpolja, kjer nadučiteljujete, je vendar kakih 20 minut in do 11. ure ste v šoli, in vendar tudi v posojilnici še pred enajste uro.

n G. dekan vipavski je obhajal dne 12. t. mes. svojo sedemdesetletnico v krogu svojih bivših kaplanov in premnega duhovnikov svoje dekanije. Bog vas ohrani, gospod dekan še mnogo let, da boste, kot ste do sedaj, še nadalje čuli nad Vipavsko dolino kot bistro oko našega predobrega gospoda kneza in škofa!

Štajerske novice.

š Celjska „Domovina“, ki izhaja v tem letu 3-krat na teden, je začela vedno bolj kazati liberalno barvo. Včasih nastopa bolj odkrito in potem zopet hinavsko. Gospodje okoli „Domovine“ hočejo pelagoma razširiti svojim listom liberalizem po slovenskem Štajerskem. Dolžnost štajerskih krščanskih moč in društev, ki nočejo, da jih liberalci opeharijo, je da pošljejo „Domovino“ nazaj v Celje.

š V Mariboru so začeli slovenski narodnjaki predavati v „Narodnem Domu.“ Bilo je že več koristnih predavanj. Žal, da se jih Slovenci tako maloštevilno udeležujejo. —

š Iz Dobove se piše: Brežiški Nemci nise pri nas ustanovili posojilnice, kakor je pomotoma poročal zadnji „Domoljub.“ Ustanovila se je sicer v naši okolici rajfajsnovka, a ta je v slovenskih rokah.

š Prvi vinski semenj v Ptuju priredi „kmetijsko društvo za ptujski okraj“ dne 26. t. m. v prostorih minoritskega samostana.

š Novi Slovenski Stajero se imenuje list, ki se tiska v Hribarjevi tiskarni v Ljubljani in se bo potegoval — kakor pravi — za pravice slovenskega ljudstva na Štajerskem.

š Porotne obravnave v Mariboru so se pričele 19. t. m.

š Večer norcev je priredilo v Mariboru nemško pevsko moške društvo. K temu večeru je prišla vsa nemška gospoda in se je prav dobro počutila.

Primorske novice.

p V Trstu so odkrili 27. jan. na trgu sv. Ivana spomenik italijanskemu glasbeniku Josipu Verdi.

p V rojanski cerkvi se je ponesrečil cerkvenik Ivan Ferluga. Padel je pri velikem altarju raz lestev in obležal nezavesten. Pebil se je precej, a sedaj mu gre že precej na bolje. Nekateri so raznesli novice, da je že umrl, in res so ga prišli nekateri sorodniki v črni obleki — kropiti.

p **Župnijska knjižnica** pri sv. Antonu novem v Trstu jako dobro deluje. V enem letu je pridobila 500 vezanih knjig, in čitatelj je že vpisanih nad 450. Vsa hvala gre č. g. mestnemu kaplanu Andreju Furlan, ki vodi knjižnico. Sedaj se preseli č. g. Furlan k sv. Križu kot župnijski upravitelj.

p **V Reki** se bo pričela 1. marca splešna delavska stavka. Stavka pri parobrodarskih podjetjih se vedno bolj širi. Pridružili so se kurjačem tudi mornarji. Noben parnik ne vozi. Tudi kapitani zahtevajo za 20 odstotkov povišanje plač.

p **silna burja**, ki je divjala pred tednom v Selcih pri Reki, je vrgla v morje učiteljice Antonijo Zeliako. Nek mornar je skočil za njo in jo rešil.

p **Angleški kralj v Opatiji**. Mažarski časopisi poročajo, da pride spomladi angleški kralj zdraviti se v Opatijo.

p **Na smrt obsojeni — oproščeni**. Pri lanski porotni obravnavi v Rovinju so bili radi umora obsojeni na smrt na vešala Tomaž in Matija Radovan ter Anton Stifanič, Ivan Sinožič in Martin Tidič. Višje sodišče dunajsko je odredilo novo razpravo in pri novi porotni obravnavi so bili vsi oproščeni.

p **Vsled pozabljivosti** se je nedavno v Trstu umorila 23letna Avgusta Waite. Ta ženska ni vedela, kaj je delala ali govorila pred petimi minutami. To jo je tako bolelo, da se je zastrupila.

Drobtine.

Kri si je zastrupila. V Celju je umrla na sv. Treh kraljev dan blagajničarka trdke Rakuš gđ. Amalija Smolnikar in sicer na zastrupljenju krvi. Ranil jo je korzet (moderco) v ledija. Ko je zapazila rano, je iskala pomoči pri raznih zdravnikih, todaastonj. Morala je umreti. Resen opomin ženskem, ki nosijo moderco.

Slovanski jug. Vse zemlje, v katerih žive Hrvatje, Srbi, Bolgari in Slovenci, obsegajo 420.000 kvadratnih kilometrov. To je ravno toliko, kolikor obsega Japonska, malo manjše kakor Francoska.

Predrzo tatvino sta izvršila dva moža v Celovcu. Ko je neko jutro v prejšnjem tednu ob pol treh zjutraj patroliral stražnik po Ljubljanski cesti, je zapazil pri tokem blevu dva moža, ki sta čisto mirno nakladala seno na svoj voz. Ko sta pa zapazila stražnika, sta planila na vez in odhajala v najhujšem tiru.

V Kološvaru na Ogerskem in njeg okoli križi nad 10.000 penarejenih kronskih bankovcev.

Slovartek nenavadnih besed.

Reklama. Reklama pomenja vsak javni razglas poedinca njemu v korist. Reklama sploh je vsako sredstvo, ki more obuditi ali povečati zanimanje za kako osebo, reč ali podjetje. Reklama je tedaj javno priporočilo v svetovnem prometu. Pomen reklame je dandanes velikansk. Navedimo le en zgled. Neki ameriški tovarnar je potrošil 1 1885. 700 tisoč kron za reklamo in je imel dobiček, leta 1891. pa 3 milijone kron za reklamo in je imel 4 milijone kron dobička. Reklamo zanemarjati je ravno toliko, kakor če bi se kdo ne hotel voziti po železnici, ne hotel posluševati se brzojava.

Za smeh in kratek čas.

Po pomoti umrl. V vojaški bolnišnici leži infanterist Hladnik. Po pomoti stoji nad njegovo posteljo še vedno ime prejšnjega bolnika Kotarja. Hladnik je umrl in v „befelu“ so drugi dan brali: „Infanterist Kotar umrl.“ Drugi dan so morali zmotno preklcati. Podčastnik bere: „Pokorno naznanjam, da je večerj po pomoti umrl infanterist Hladnik namesto Kotarja.“

Besedni uganki.

I.

Če pravo boš izbral besedo,
ki črke štiri le ima
dobil boš faro na Gorenjskem.
Dolenjska tudi jo ima
enakega imena faro.
Če na predzadnje mesto vrneš
še eno, drugo črko,
gorenjsko faro zopet zineš.

II.

Če štiri črke le imam,
ti lahko v meni bivaš
in takrat tebi dobro je.
Novo črko v sredo daj,
in enkrat boš pred mano
takrat pa lahko je gorje.

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Drava — država.

II. Volga — Olga.

Nagrada je dobila:

S. Miroslava Vigele v Repnjah
pešta Vodice.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“

izide dné 1. marca 1906.

Kdor ljubi kakao in šokolado, temu boji priporočeno:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tlače v sebi, je torej najlaše prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno posest.

Pristen samo s imenom
Ivan Hoff
in s levo varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 „ 50
Dobiva se povsod.

Učenca 14 let starega, poštenih staršev in lepega vedenja in sprejme Fr. Bizjak čevlj. mojster, Bo-393 D rovnica. Plača po dogovoru. 8-1

Krepkega dečka

ki ima veselje do pekoveke obrti sprejme pod jako ugodnimi pogoji v uk **Levko Sušnik** v škoži Loka. 392 D 5-1 Nastop takoj.

Loterijske srodke.

Dunaj, 10. februarja	42	51	80	82	56
Gradec, 10. februarja	22	49	86	32	41
Trst, 17. februarja	73	55	5	29	50
Linc, 17. februarja	63	4	36	60	42

V predilnico in tkalnico v Litiji se sprejme večje število delavk v trajno delo. Glasom naših izplačilnih knjig morejo zaslužiti izurjene delavke 12 do 16 K in tudi več na teden. — Poleg tega dobe samske deklice, v kolikor je prostor na razpolago, brezplačno stanovanje v prostornih spalnicah, kjer je odmenjena za vsako osebo ena postelja s predalom, ki se zapre. Poleg tega jim je na razpolago svečava in kurjava ter del vrta za zelenjavo in cvetice. Podrobnejši pogoji in čas vsprejetja naj se poizvedo pismenim potom pri tvrdki 365 2-1

Schwarz, Zublin & Co v Litiji.

= Tri nove = Spillmannove povesti!

Izboren vspeh, katerega so dosegli slovenski prevodi krasnih Spillmannovih povesti v prvi vrsti „Praški judek“ in „Žrtve spovedne molčečnosti“ nam je dal povod, da smo pričeli hitreje izdajati zbirko Spillmannovih povesti in podajamo danes slovenskemu ljudstvu in mladini tri nove snopčice:

V. zvezek: **Ujetnik morskoga roparja.** Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 vin. več.

VI. zvezek: **Arumugam, sin indijskega kneza.** Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 vin. več.

VII. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigradska povest. Cena 60 vin., karton. 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Ne bomo se na tem mestu bavili z vsebino teh povesti, rečemo le, da ni samo skozi in skozi malkarna in zanimiva, temveč tudi zelo podučna; povesti se priporočajo same in si bodo pridobile obilo prijateljev. — Kdor hoče brati mične povesti, naj seže po njih; s pridom in zanimanjem jih bodo brali odrasli in mladina. Posebno starši in vzgojitelji skrbite, da dobi mladina v roke Spillmannove in Kristof Šmidove povesti; napravili ji boste s tem mnogo veselja, še večje vrednosti pa bo dušni prid in nagib k čednosti, ki ga bo zajemala mladina iz teh spisov; z dobrim berilom se doseže češče več kot s pogostim svarjenjem.

V isti zbirki so popred izšli naslednji snopčiči:

I. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike!** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis.

II. zvezek: **Maron, krščanski deček z Libanona.** Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih.

III. zvezek: **Marijina otroka.** Povest iz kavkaških gor.

IV. zvezek: **Praški Judek.** Povest. II. natis. Vsak snopčič velja 40 vin., trdo vezan 60 vin., po pošti 5 vin. več. 339 1

Opomnilo tudi, da je povest istega pisatelja „Žrtve spovedne molčečnosti“ popolnoma pošla, a bo že v enem tednu zopet na razpolago.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Tovarna za stole
Franceta Švelgeljina
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2525 D 26-4 zastoj in franko.

Ceno Čoško posteljni perje

5 kg novega, skubljenega, K 9-60, boljšega K 12-—, belega, jaknega, skubljenega K 18-—, kron 24-—, snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30-—, kron 36-—. Pašija se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vstavi, proti povrnitvi poštnih stroškov. **Benedikt Saahel, Lebes 156 p. Plzen na Češkem 51 6**

Akademija Friedberg
pri Frankfurtu o. M.
politehn. zavod
za strojne, elektro- in stavn. inženirje in arhitekte. 10-2

Proti revmi, protinu, trganju v udih, krču, ischias, boleznim na živcih, ni boljšega sredstva kot

Sapomenthol.

Dokaz: Rabi se na III. med. oddelku c. kr. splošne bolnice na Dunaju, stotine zdravniških priznanj, tisoč zahvalnih pism ozdravljenih oseb. Cena lončku K 1'40, velik lonček K 5'—. Po povzetju razpošilja edini izdelovalec

lekarnar **Evgen Matula**

240 5-3 Radomysl 14 pri Tarnovu.

HERBABNY-jev podfosfornokislil apneni-železni sirup.

Ta pred 36 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

je sles odstranjuječe in kašelj pomirjačo sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva na dober tek in prebavljaj v pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbabnyjevega apnenega železnega sirupa K 2'50, po pošti 40 h več za navijanje. 2307 D 14-7

Svarilo! Svarimo Vas pred snakim ali podobnim umenom razširjeno, kar se tiče sestavja, in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 36 let obstoječega fosfornokislilnega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbabnyjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala. 2348 20-4

Edino izdelovanje in glavna razpoložitev:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII. Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschlager, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Brežje: G. Elsässer dediti; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova, P. Hauser & I. Pichler, V. Hauser & R. pl. Hillinger, H. Gutt; Crnomelj: P. Halka; Reka: M. Missan, F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler; Sovodenj: F. Kordon; Št. Vid: A. Reichel; Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dediti, T. Pigatti, Dr. J. Seravalle, A. Suttina, A. Siebich; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: L. Huth.

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Poslavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev 2630 D balzam 52-8

le z zeleno znamko „redovnica“.

Starostavno neprekosno proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5-— franko.

Thierryjevo centifoljsko maslo, povsod znano kot non plus ultra

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3'60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pism gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

je varstvena znamka za

Ceres-jedilno mast

1321 23-14 (iz Kokos-orehov) in

Ceres-sadne soke

Gospodinja, ki hoče pospešiti zdravje svojih, vporablja Ceres-jedilno mast pri peki, praženju in kuhi in postavlja le Ceres-sadne sokove, kot pijačo na mizo. Tovarna živil „Ceres“ Ustje.

Izdelovanje se vrši pod **kemiško kontrolo** preizkuševalnice za hranila in živila, Dunaj, IX. Spitalgasse 31, ki jo je potrdilo visoko c. kr. notranje ministrstvo. Kupovalci Ceres-maščobe smejo v tem vodu vsikdar brezplačno preiskati dati blago v izvirnem zavitku.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

2209 D 44-12

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih, oslovskem
kašlju, škrofulozi, influenci
mногоštevilni profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo, zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,

Basel (Švica).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Želodčne bolezni

so pogosto posledica zanemarjenega motenja prebavljanja, ki nastopa ponajveč kot pomanjkanje slasti, zagatenje telesa, gorečica, napenjanje, slabosti, slab okus, glavobol itd. In se nemalokdaj izcimijo iz tega bude motivne zdravja, če ne preprečimo tega o pravem času.

Kot izvrstno sredstvo proti vsem nastankom pokvarjenega želodca so se že več desetletij kot Marijacelejske kapljice splošno znane in priljubljene.

Bradyjeve želodčne kapljice

izvrstno obnašale kot tek zbujačo, želodec krepeče in lahko odvajalno sredstvo. Steklenica z navodilom vrud stane 80 vln.; dvojna steklenica K 1-40.

Pri nakupu v lekarnah zahtevajte izrecno Bradyjeve želodčne kapljice in si ne dajte vsiliti drugih. Pazite na zavoj v rdečih zaklopnih škatlicah z Marijino podobo kot zaščitno znamko in s podpisom *E. Brady*.

Centralna zaloga C. Bradljeva lekarna na Dunaju, I., Fleischmarkt Nr. 1387 razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej za K 5— šest malih ali K 4-50 tri velike steklenice franco brez daljnih stroškov.

2211 D 12—8

Podpisani si, občinstvu uljudno javi, da bode ordiniral vsak torek

v Ilirski Bistrici

v hotelu „Ilirija“ za zobobolne. Vsakovrstne plombe, operacije, vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunseis,
324 a zobodravnik v Ljubljani.

Hočete imeti čedno vežo in hodnike v hiši? Oskrbite si cementne plošče

katero dobite po nizkih cenah, kakor nihče niste vajeni, v raznih barvah in vzorcih po 3 do 6 K loco Ljubljana za 1 m². Cementne plošče so izvrsten tlak za cerkve, zakristije, za kuhinje; močnejše tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkva.

Dalje priporočamo podjetnikom in slavnim čestnim odborom cementne cevi (6—40 cm notranje svetlobe) 6 cm. posebno kot nadomestilo za drage železne in lesene cevi pri vodovih in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešati, pošta Dol (Lusttal).

Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo!

182 D 49—5

je najbolj zdrav izmed vseh likérjev.

Pravi in pristni Triglav

izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Zastonj

in poštine prosto

svoj najnoveši cenik o novih razglednicah za god in Jožefovo, cvetličnih umetniških in velikonočnih kartah od 1 K 100 kom. višje Jak. Lust, Dunaj XX., Wallensteinstrasse 20.

311 D 3—2

Leca (prižnica)

prav dobro ohranjena pripravna za podružnico je zelo ceno na prodaj.

Župni urad Sv. Duha 3—3 pri Krškem. 205

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben v pralnici je sloviti Neobhodno potreben v kuhinji

Minlos prašek za pranje

Kot en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstvom, znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah s milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mölkerbastei 3. 39 D 24—7

Begonije

3 letne čebulice z velikimi cvetkami v 7 gl. barvah in sto senčnatimi barvami po 20 vln. Iste s kodra, stimi velikimi cvetkami do 16 cm. premera, krasna novost po 40 vln. Polno cvetne, ki jih ni lahko ločiti od rož in kamelij, po 30 vln. Izbrane čebulice, ki dajo le najlepše cvetke, najlepše izmed 100.000 odbranih, po 60 vln. — Komad po 60 vln. so tudi prijetno dišeče, bradaste z ruščico ali belo sredino, bakreno rumene, lisaste itd. Ako se vzame 50 čebulic begonij ene vrste, dobi 50 % ceneje. — Moje begonije ne zahtevajo nobene postrežbe; prenašajo mraz, vročino, sonce in senco, ljubijo vlago, a rasto tudi v suhem. Čebulica da na stotine cvetov vsako leto. Dalje se dobe: Glorinijske, georginske, lilije, gladolje, kane, gale, šmarčne, detelice, konifere, 50 vrst zimskih, večletnih rastlin, 30 vrst kakti, mnogo novih vrst, vse za okna ali vrt, gotovo cveče izredno po ceni. — Neprekoslivo naglo delujoči rastlinski gnoj. Zahtevajo ilustr. cenik.

Josip Suza, Pottenstein
Češko 239 D 5—3

Ohranitev zdravega želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Preizkušeno in izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno napravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja, in sopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balsam za želodec iz lekarn B. FRAGNERJA v PRAGI.

1/2 steklenica 1 K, 1 steklenica 2 K.

SVARILO!

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI
c. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, oget Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan. Proti vpošiljavi K 2-56 se pošlje velika steklenica in za K 1-50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogrške monarhije poštne prosto.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli. U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschläger, J. Mayr. 431 b 20—20

Čevlji gld. 1'20

1 par za gospode, 1 par za dame, 1 par za deklice, 1 par za otroke, modni, lepa oblika, za to letno dobo. Vsi 4 pari za gl. 1'20. Razpošilja po povzetju. J. Ebersohn, Dunaj VII., Kaiserstr. 117. 353 1

Koverta s firmo in trgovske račune priporoča
Katoliška tiskarna.

„FLORIAN!“

Slovenci, pijte

rastlinski liker „Florian!“

Ta je najboljši in zares... pomaga.

Dobi se edino pristen od

Rastlinske destilacije „Florian“
134 D 5—3 v Ljubljani.

Učenca

za kleparsko obrt takoj sprejme

Bogdan Oblak
klepar na Vrhniki.

329 D 2—3

Suhe jedilne

gobe
(Ia. gosp. gobe) kupuje v vsaki množini v vrečah po 20—25 kg. A. Šmyra, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 1338 D 20—16

Pozor Amerikanci

In val, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgovino in zalogo izgotovljenih

moških in ženskih oblek

domačega izdelka. Velika zaloga sukna, obuval, srajc, klobukov, kovčegov (kofrov), robcev, šerp itd. po zelo niski ceni. Trgovina se nahaja tik dobro znane Tišlerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah 26. Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad.

278 D 24-24 **Marija Rovšek, trgovka**

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41

26-3 (na dvorišču.) 118 D

„Amerika“.

Cunard Line.

Najprimernejše, najcenejše in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko.

Je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vsajiti. Veliki moderno opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andraž Odiassek**, dosluženi uradnik državnih železnic in hčini posestnik v Ljubljani. Stomakov: ulice št. 26, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pismeno povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi.

2004 D 9

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Streba prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Starline vsake vrste, kot stara lesene podobe, reliefe, orožje, cerkveno orodje, izkopine itd. kupuje po najvišjih cenah. 356 1-1

Ambros Rohrer, posestnik vile v Lienzu na Tirolskem.

Prava Ciril in Metodova kavina primes
2450 D 26-4
katero priporoča
Prva jugoslovanska tovarna za kavine, suragate v Ljubljani.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 v Ljubljani Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

38 D 24-4

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

priporoča

Ljubljana

Pred Skofijo 3

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 D 26-4